

महाराष्ट्र विधानसभा

चौथे अधिवेशन, २०२०

अतारांकित प्रश्नोत्तरांची यादी

प्रश्नांची एकूण संख्या - ५०

कोरोनाचा संसर्ग रोखण्यासाठी केंद्र शासनाकडून प्राप्त झालेला निधी अखर्चित राहिल्याबाबत

- (१) १४९०१ (२६-११-२०२०). श्री.अतुल भातखळकर (कांदिवली पूर्व), श्री.चंद्रकांत (दादा) पाटील (कोथरुड), अॅड.आशिष शेलार (वांद्रे पश्चिम), अॅड.पराग अळवणी (विलेपार्ले), श्री.प्रशांत ठाकूर (पनवेल), श्री.संजय केळकर (ठाणे), श्री.देवेंद्र फडणवीस (नागपूर दक्षिण पश्चिम), श्रीमती मनिषा चौधरी (दहिसर), श्री.किसन कथारे (मुरबाड), श्री.अमित साटम (अंधेरी पश्चिम), श्री.राजेंद्र पाटणी (कारंजा), श्री.पराग शाह (घाटकोपर पूर्व), श्री.सचिन कल्याणशेड्डी (अक्कलकोट), श्री.सुभाष देशमुख (सोलापूर दक्षिण), श्री.राम कदम (घाटकोपर पश्चिम), श्री.अभिमन्यु पवार (औसा), श्री.राधाकृष्ण विखे-पाटील (शिर्डी), श्री.लक्ष्मण जगताप (चिंचवड), कॅप्टन आर. सेल्वन (सायन-कोळीवाडा), श्री.मंगेश चव्हाण (चाळीसगाव), श्री.कालीदास कोळंबकर (वडाळा), श्री.गोवर्धन मांगीलाल शर्मा (ऊर्फ) लालाजी (अकोला पश्चिम) : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य व कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय:-
- (१) केंद्र शासनाने राष्ट्रीय आरोग्य अभियानाच्या माध्यमातून कोरोनासाठी राज्य शासनाला दिलेल्या पहिल्या टप्प्यातील ३९३ कोटी रुपयांपैकी केवळ १८० कोटी रुपये खर्च करण्यात येऊन २१३ कोटी रुपये अखर्चित राहिले असल्याचे माहे ऑक्टोबर, २०२० मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, दुसऱ्या टप्प्यातील निधी मंजूर झाला असताना आधी दिलेल्या निधीतील ७५ टक्के निधी खर्च करण्याची अट राज्याने पूर्ण केलेली नसल्याचे स्पष्ट झाले आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, निधी खर्च होत नसतानाही कोल्हापूर जिल्ह्यात सर्वसामान्यांना ५ कोटींची रेमडेसिवीर इंजेक्शन मोफत देण्यापासून ते लाखो नागरिकांच्या संस्थात्मक अलगीकरणासाठीची सोय करण्याच्या प्रशासनाला मात्र जादा निधी खर्च का केला म्हणून नोटीस बजावण्यात आली असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही आहे काय
- (४) असल्यास, कोरोनाचा संसर्ग रोखण्यासाठी करावयाच्या उपाययोजनासाठी केंद्र शासनाच्या विविध विभागांकडून माहे मार्च २०२० ते ऑक्टोबर २०२० पर्यंत राज्याला किती निधी प्राप्त

झाला असून, या निधीपैकी दिनांक १ नोव्हेंबर २०२० रोजी पर्यंत किती निधी खर्च करण्यात आला, तसेच प्राप्त निधी कोणत्या वैद्यकीय उपाय योजनांसाठी खर्च करण्यात आलेला आहे, (५) असल्यास, राज्यात कोरोनाची रुग्णसंख्या व मृत्यूदर जास्त असून सुध्दा सदर निधी खर्च न करण्याची कारणे काय आहेत, (६) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय, त्यानुसार निधीचा विनियोग न करणाऱ्या प्रशासकीय अधिकाऱ्यांवर कारवाई करण्यासह निधीचा पूर्णपणे विनियोग करणेबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे ?

श्री. राजेश टोपे (०७-१२-२०२०) : (१) हे खरे नाही.

(२) हे खरे नाही.

(३) कोल्हापूर जिल्ह्याने मंजूर अनुदानापेक्षा जास्त खर्च केल्यामुळे जास्त खर्चाच्या कारणाची विचारणा करण्यात आली आहे.

(४) व (५) केंद्र शासनाकडून मार्च, २०२० ते ऑक्टोबर, २०२० पर्यंत राज्याला रु.३९३.८२ कोटी इतका निधी प्राप्त झालेला असून दिनांक ०१ नोव्हेंबर, २०२० पर्यंत रु.३१९.६३ कोटी इतका निधी खर्च करण्यात आलेला आहे. सदर निधी पुढे नमूद केलेल्या वैद्यकीय उपाययोजनांसाठी खर्च करण्यात आलेला आहे.:-

- कोविड-१९ चे निदान
 - कोविड-१९ रुग्णांकरीता औषधे व साधनसामग्री
 - संरक्षणात्मक जैविक उपकरणे
 - जैविक कचरा व्यवस्थापन
 - कोविड-१९ च्या अनुषंगाने आरोग्य संस्था अद्ययावत करणे
 - मनुष्यबळ, प्रसिध्दी, प्रशिक्षण
 - वाहतूक सुविधा
 - कोविड-१९ च्या नियंत्रणासाठी इतर आवश्यक खर्च.
- (६) प्रश्न उद्भवत नाही.

**निळजे सेक्टर, डोंबिवली (पुर्व) (जि.ठाणे) अंतर्गत येणाऱ्या अंगणवाड्यांमधील
पोषण आहार पुरवठ्यामध्ये झालेला अपहार**

(२) १४९०९ (१५-११-२०२०). श्री.अनिल पाटील (अमळनेर), श्री.अशोक पवार (शिरूर), श्री.मनोहर चंद्रिकापूरे (अर्जुनी-मोरगांव), श्री.नितीन अर्जुन (ए.टी.) पवार (कळवण), श्री.दौलत दरोडा (शहापूर), श्री.संदिप क्षिरसागर (बीड) : सन्माननीय महिला व बालविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील अंगणवाड्यांमार्फत सहा वर्षाखालील बालक, स्तनदा माता, गरोदर माता यांना शासनामार्फत पूरक पोषण आहार पुरविला जातो, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, निळजे सेक्टर, डॉबिवली (पूर्व) जि.ठाणे, अंतर्गत येणाऱ्या अंगणवाड्यांमधील लहान मुलांना व गर्भवती महिलांना पोषण आहार पुरविला जात नसल्याच्या तक्रारी माहे मे, २०२० पासून मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद ठाणे, महिला व बालविकास अधिकारी, जिल्हा परिषद, ठाणे तसेच प्रधान सचिव, महिला व बालविकास विभाग, आयुक्त, एकात्मिक विकास प्रकल्प यांचेकडे करण्यात आल्या असल्याचे माहे सप्टेंबर, २०२० मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, प्राप्त तक्रारीनुसार त्याप्रकरणी पोलिस व महिला व बाल विकास विभागाचे अधिकारी यांनी केलेल्या कारवाईत ६० हजार रक्कमेच्या मुद्देमालासह कल्याण तालुकाच्या एकात्मिक विकास प्रकल्पाच्या पर्यवेक्षिका (सुपरवायझर) यांना पोषण आहार पदार्थाची विक्री करण्यासाठी नेत असलेल्या टॅम्पोसह दिनांक १३ सप्टेंबर, २०२० रोजी वा त्यादरम्यान पकडण्यात आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, या प्रकरणाची शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीनुसार याप्रकरणात संबंधित पर्यवेक्षिकासह आणखी कोणकोण सामील असल्याचे आढळून आले आहे व त्यानुषंगाने संबंधित दोषींवर शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास विलंबाची कारणे काय आहेत ?

अॅड. यशोमती ठाकूर (सोनावणे) (०२-१२-२०२०) : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) हे अंशतः खरे आहे.

एकात्मिक बाल विकास सेवा योजना प्रकल्प कल्याण अंतर्गत निळजे सेक्टर, डॉबिवली (पूर्व) (जि.ठाणे) मधील सुपरवायझर या अंगणवाड्यां मधील ६ महिने ते ६ वर्ष वयोगटातील मुले, ३ ते ६ वर्षांची मुले, गरोदर व स्तनदा माता या लाभार्थ्यांना पुरविला जाणारा पोषण आहार हा लाभार्थ्यांना न देता परस्पर अपहार करत असल्याची तक्रार माहे ऑगस्ट, २०२० अखेर तसेच सप्टेंबर, २०२० च्या दरम्यान मुख्य कार्यकारी अधिकारी व जिल्हा कार्यक्रम अधिकारी यांना प्राप्त झालेल्या होत्या. सदर तक्रारीच्या अनुषंगाने दि.१२.०९.२०२० रोजी मानपाडा पोलिस यंत्रणेच्या मदतीने साफळा रचून संबंधित सुपरवायझर यांच्यावर कारवाई करण्यात आली आहे.

(३) होय, हे खरे आहे.

(४) मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद, ठाणे यांनी बाल विकास प्रकल्प अधिकारी, कल्याण यांचेकडून प्रस्तुत प्रकरणी अहवाल मागविला होता. सदर अहवालानुसार प्रथमदर्शनी श्रीम.सुषमा विठ्ठल घुगे (संबंधित पर्यवेक्षिका) यांनी आपल्या पदाचा दुरुपयोग केल्याचे दिसून आल्याने सदर प्रकरणी कल्याण तालुक्यातील मानपाडा पोलिस स्टेशन येथे दि.१२.०९.२०२० रोजी एफ.आय.आर. दाखल करण्यात आला. सदर प्रकरणी पोलिसांमार्फत चौकशी केली असता पोषण आहार अपहार प्रकरणात संबंधित पर्यवेक्षिका (सुपरवायझर) शिवाय अन्य इतर कोणाचाही यात सहभाग आढळून आलेला नाही.

श्रीम.सुषमा विठ्ठल घुगे (पर्यवेक्षिका) यांना मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद ठाणे यांच्या दिनांक १४.९.२०२० च्या आदेशान्वये निलंबित करण्यात आले असून त्यांची विभागीय चौकशी प्रस्तावित करण्यात आली आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यात खासगी रुग्णालयात शस्त्रक्रियेद्वारे महिलांची प्रसूती होण्याच्या प्रमाणात झालेली वाढ

(३) १४९२६ (१५-११-२०२०). श्री.चंद्रकांत (दादा) पाटील (कोथरुड), अॅड.आशिष शेलार (वांद्रे पश्चिम), अॅड.पराग अळवणी (विलेपार्ले), श्री.प्रशांत ठाकूर (पनवेल), श्री.संजय केळकर (ठाणे), श्री.देवेंद्र फडणवीस (नागपूर दक्षिण पश्चिम), श्रीमती मनिषा चौधरी (दहिसर), श्री.किसन कथारे (मुरबाड), श्री.अमित साटम (अंधेरी पश्चिम), श्री.पराग शाह (घाटकोपर पूर्व), कॅप्टन आर. सेल्वन (सायन-कोळीवाडा) : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य व कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राष्ट्रीय नमुना सर्वेक्षण कार्यालयाच्या (एनएसएसओ) आकडेवारीनुसार राज्यातील खासगी रुग्णालयात शस्त्रक्रियेद्वारे महिलांची प्रसूती होण्याचे प्रमाण वाढले असल्याचे माहे सप्टेंबर, २०२० मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, शहरी भागात सुमारे ४० टक्के तर ग्रामीण भागात २५ टक्के महिलांची प्रसूती शस्त्रक्रियेद्वारे होत असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, शासकीय रुग्णालयाच्या तुलनेत राज्यातील खासगी रुग्णालयात शस्त्रक्रियेद्वारे प्रसूतीचे प्रमाण जास्त असून खासगी रुग्णालयांकडून सदर शस्त्रक्रीयेसाठी जादा दर आकारण्यात येत असल्याचे देखील निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, राज्यातील खासगी रुग्णालयांत शस्त्रक्रियेद्वारे करण्यात येण्या-या प्रसूतीसाठी आकारण्यात येणारे जादा दर रोखण्याकरिता शासनाने कोणत्या उपाययोजना केल्या वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. राजेश टोपे (०२-१२-२०२०) : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) हे खरे आहे.

(३) अंशतः खरे आहे. दराबाबत तक्रारी प्राप्त नाही.

(४) शासकीय रुग्णालयात प्रसूती सेवा विनामुल्य पुरविली जाते. खासगी रुग्णालयातील उपचारावरील दर नियंत्रणाबाबत दि.३०.८.२०२० रोजी अधिसूचना निर्गमित करण्यात आली आहे.

खासगी व शासकीय रुग्णालयामध्ये सिझेरियनचे वाढते प्रमाण रोखण्याकरिता शासन निर्णय दि. १५.१२.२०१७ अन्वये तज्ञांची समिती स्थापन केली असून सदर समितीच्या शिफारशी विचाराधीन आहेत.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यात बालविवाहाच्या घटनेत झालेली वाढ

(४) १४९५३ (१५-११-२०२०). श्री.अतुल भातखळकर (कांदिवली पूर्व), श्रीमती यामिनी यशवंत जाधव (भायखळा), श्री.संतोष बांगर (कळमनुरी), श्री.प्रकाश फातर्पकर (चेंबूर), श्री.संजय पोतनीस (कलिना), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), श्री.सुनिल राऊत (विक्रोळी), श्री.संजय गायकवाड (बुलढाणा), श्री.चंद्रकांत (भाऊ) निंबाजी पाटील (मुक्ताईनगर), श्री.देवेंद्र फडणवीस (नागपूर दक्षिण पश्चिम), श्री.चंद्रकांत (दादा) पाटील (कोथरुड), अॅड.आशिष शेलार (वांद्रे पश्चिम), श्री.राधाकृष्ण विखे-पाटील (शिर्डी), श्री.सुभाष देशमुख (सोलापूर दक्षिण), श्री.राम कदम (घाटकोपर पश्चिम), श्री.अभिमन्यु पवार (औसा) : सन्माननीय महिला व बालविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यात बालविवाहाच्या २१४ घटना माहे जानेवारी ते सप्टेंबर २०२० या कालावधीत घडल्याचे निदर्शनास आले असून यातील केवळ २८ घटनांची एफआयआर दाखल करण्यात आले असून बाकीच्या घटनांबाबत कोणतीही कारवाई करण्यात आलेली नाही, हे खरे आहे काय,

(२) तसेच कारोना या संसर्गजन्य आजारामुळे जाहिर करण्यात आलेल्या टाळेबंदीच्या माहे मार्च ते सप्टेंबर, २०२० या कालावधीत १२ ते १७ या वयोगटातील आदिवासी मुलींच्या बालविवाहाचे प्रमाण वाढल्याचे निरीक्षण महिला व बाल विकास विभागाने नोंदवले असून या प्रमाणात सन २०१९ च्या तुलनेत ७८.३ टक्के इतकी वाढ झाल्याचे विभागाने जाहिर केलेल्या आकडेवारीवरून स्पष्ट झाले, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, आर्थिक अनिश्चितता आणि भविष्यातील जबाबदारी कमी करण्याच्या हेतूने बालविवाहाचे प्रकार घडले, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, राज्यात बालविवाह रोखण्यासाठी कायदे आणखी कडक करण्यासह राज्यभर जनजागृती मोहीम राबविण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

अॅड. यशोमती ठाकूर (सोनावणे) (०३-१२-२०२०) : (१) राज्यात माहे एप्रिल, २०२० ते ऑगस्ट, २०२० यादरम्यान २०८ बालविवाह रोखण्यात आले असून, यापैकी १० घटनांमध्ये FIR दाखल करण्यात आले असून, उर्वरीत घटनांमध्ये बालविवाह थांबविल्याने FIR दाखल करण्यात आले नाहीत.

(२) व (३) सन २०२०-२१ मध्ये माहे एप्रिल, २०२० ते ऑगस्ट, २०२० दरम्यान २०८ बालविवाह रोखण्यात आले असून, हे प्रमाण सन २०१९-२० च्या तुलनेच्या आकडेवारीनुसार ७९.३ % इतके आहे.

(४) बाल विवाह प्रतिबंध नियम-२००८ नियमांमध्ये आवश्यक सुधारणांबाबत शिफारसी करण्यासाठी दि.९.११.२०२० रोजीच्या शासन निर्णयान्वये तज्ञांची मसुदा समिती गठित करण्यात आली आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यातील शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालयातील प्रशिक्षणार्थींना
मासिक विद्यावेतनामध्ये वाढ करणेबाबत

(५) १४९७१ (१५-११-२०२०). श्री.देवेंद्र फडणवीस (नागपूर दक्षिण पश्चिम), श्री.चंद्रकांत (दादा) पाटील (कोथरुड), श्री.सुधीर मुनगंटीवार (बल्लारपूर), अॅड.आशिष शेलार (वांद्रे पश्चिम), श्री.राधाकृष्ण विखे-पाटील (शिर्डी), श्री.सुभाष देशमुख (सोलापूर दक्षिण), श्री.राम कदम (घाटकोपर पश्चिम), श्री.अभिमन्यु पवार (औसा), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), श्री.मंगेश चव्हाण (चाळीसगाव) : सन्माननीय वैद्यकीय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) इंदिरा गांधी शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालय, नागपूर येथील इंटर्नशिप करणाऱ्या डॉक्टरांना कोवड-१९ च्या कालावधीत मुंबई- पुणे येथील वैद्यकीय इंटर्नशिप करणाऱ्या डॉक्टरांच्या तुलनेत कमी मानधन देण्यात येत आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, कोवड-१९ मध्ये राज्यातील सर्वच इंटर्नशिप करणाऱ्या डॉक्टरांनी समान योगदान दिलेले असल्याने असा भेदभाव करणे योग्य नाही, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त वस्तुस्थिती नमुद करून इंदिरा गांधी शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालय, नागपूर तसेच इतर सर्व ठिकाणी इंटर्नशिप करणाऱ्या डॉक्टरांना, शहरानुसार तफावत न करता, मुंबई-पुणे येथील इंटर्नशिप करणाऱ्या डॉक्टरांइतकेच समान मानधन देण्याबाबत विधानसभा, विरोधी पक्षनेता यांनी मा.मुख्यमंत्री महोदयांना दिनांक १६ ऑक्टोबर २०२० रोजी व त्या सुमारास पत्राद्वारे विनंती केली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) तसेच, मुंबईत कोरोना दक्षता केंद्रामध्ये सेवा देणा-या शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालयातील आंतरवासियांचे (इंटर्न) विद्यावेतन गेल्या ३ महिन्यांपासून प्रलंबित असल्याचे माहे मे-२०२० मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(५) असल्यास, कोवड-१९ काळात इंटर्नशिप करणाऱ्या डॉक्टरांना शहरानुसार तफावत न करता मुंबई-पुणे येथील इंटर्नशिप करणाऱ्या डॉक्टरांइतकेच मानधन व मुंबईतील कोरोना दक्षता विभागात इंटर्नशिप करण्या-या डॉक्टरांचे प्रलंबित मानधन तात्काळ देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(६) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. अमित विलासराव देशमुख (०२-१२-२०२०) : (१) राज्यातील सर्व शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालयातील आंतरवासिता प्रशिक्षणार्थींना शासन निर्णय दिनांक ०३/०९/२०१९ अन्वये रुपये ११,०००/- (द.मा) इतके विद्यावेतन अदा करण्यात येत आहे. कोविड-१९ करिता काम करणाऱ्या आंतरवासिता प्रशिक्षणार्थींना वरील विद्यावेतनाव्यतिरिक्त मानधन देण्याचा निर्णय बृहन्मुंबई महानगरपालिका, ठाणे महानगरपालिका आणि जिल्हाधिकारी, पुणे यांनी घेतला आहे.

(२) आंतरवासिता प्रशिक्षणार्थींना मानधन देण्याबाबतचा निर्णय त्या-त्या संबंधित प्राधिकरणाने घेतलेला आहे.

(३) होय.

(४) नाही, हे खरे नाही.

(५) कोविड-१९ या संसर्गजन्य रोगाच्या प्रादुर्भावामुळे संपूर्ण देशात दिनांक २४/०३/२०२० पासून लॉकडाऊन जाहीर करण्यात आले होते. उक्त लॉकडाऊनद्वारे अनेक निर्बंध घातल्याने राज्याच्या कर व करेतर महसूलात घट होऊन राज्याच्या अर्थव्यवस्थेवर विपरीत परिणाम झाला आहे. या वित्तीय स्थितीतून बाहेर पडून राज्याच्या अर्थव्यवस्थेला उभारी आणण्याचे राज्यासमोर आव्हान आहे.सबब, राज्यातील शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालयातील कोविड कक्षामध्ये काम करणाऱ्या आंतरवासिता प्रशिक्षणार्थीना कोविड कालावधीमध्ये सध्याच्या नियमित रुपये ११०००/- इतक्या मासिक विद्यावेतनामध्ये वाढ करणे शक्य होत नाही.

(६) प्रश्न उद्भवत नाही.

शिवगंगा (जि.पुणे) खोऱ्यातील १४ गावांना गुंजवणी धरण प्रकल्पातील पाणी मिळण्याबाबत

(६) १५००४ (१५-११-२०२०). श्री.भिमराव तापकीर (खडकवासला) : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) शिवगंगा (जि.पुणे) खोऱ्यातील १४ गावांना गुंजवणी धरण प्रकल्पातील पाणी मिळत नसल्याचे माहे ऑगस्ट, २०२० मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, गुंजवणी धरण प्रकल्पात शिवगंगा खोऱ्यातील १४ गावांचे मोठ्या प्रमाणात क्षेत्र हे ओलिताखाली येणार असताना या १४ गावांना त्यांच्या हक्काचे पाणी मिळत नसल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, शिवगंगा खोऱ्यातील १४ गावांमध्ये तीव्र पाणी टंचाई असल्याने ग्रामस्थाने वारंवार पाठपुरावा बैठका, पत्रव्यवहार करूनही कोणतीही कार्यवाही झालेली नाही, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय व त्याअनुषंगाने सदर १४ गावांना गुंजवणी धरण प्रकल्पातील पाणी देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. जयंत पाटील (०१-१२-२०२०) : (१) नाही.

(२) गुंजवणी प्रकल्पाच्या मुळ प्रकल्प अहवालामध्ये वेल्हे, भोर व पुरंदर तालुक्याकरीता पाणी वाटप निश्चित करण्यात आले होते. तसेच प्रथम व द्वितीय प्रशासकीय मान्यता प्राप्त प्रकल्प अहवालामध्ये सदर पाणी वाटपामध्ये कोणताही बदल करण्यात आला नाही. शिवगंगा खोऱ्यातील १४ गावे ही हवेली तालुक्यातील असून हवेली तालुक्याचा गुंजवणी प्रकल्पाच्या पाणी वाटपामध्ये समावेश नाही.

(३) व (४) शिवगंगा खोरे उपसा सिंचन योजनेचा समावेश करण्याबाबत महाराष्ट्र कृष्णा खोरे विकास महामंडळ, पुणे यांनी दि.३१/०५/२०१८ रोजी प्रस्ताव सादर केला होता. सदर प्रस्तावाच्या

अनुषंगाने गुंजवणी प्रकल्पातील प्रस्तावित ३ स्वतंत्र उपसा सिंचन योजनेकरीता (वाजेघर, वांगणी व शिवगंगा उपसा सिंचन योजना) आवश्यकतेनुसार अतिरिक्त पाणीसाठा उपलब्ध होत नसल्याने सदरहू उपसा सिंचन योजनांना मान्यता देणे शक्य होणार नाही असे कार्यकारी संचालक, महाराष्ट्र कृषणा खोरे विकास महामंडळ, पुणे यांना दि.०३/१२/२०१८ च्या पत्रान्वये कळविले आहे.

तद्नंतर दि.१९/०८/२०२० रोजी झालेल्या बैठकीत सदर उपसा सिंचन योजनेकरीता धरणाच्या उर्ध्व बाजूस राखीव असणाऱ्या पाण्याच्या कोट्यातून राज्य जलनितीनुसार पाणी वापराच्या प्राधान्यक्रमानुसार खातरजमा करून किती पाणी देता येणे शक्य आहे, याचा अभ्यास करावा असे निर्देश दिले आहेत. त्याअनुषंगाने महामंडळाने दि.०५/११/२०२० प्रस्ताव सादर केला असून, तो विचाराधीन आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

पालघर व ठाणे जिल्ह्यात कुपोषणाची वाढते प्रमाण रोखण्यासाठी करावयाच्या उपाययोजना

(७) १५००६ (२६-११-२०२०). अॅड.आशिष शेलार (वांद्रे पश्चिम), अॅड.पराग अळवणी (विलेपार्ले), श्री.प्रशांत ठाकूर (पनवेल), श्री.संजय केळकर (ठाणे), श्री.देवेंद्र फडणवीस (नागपूर दक्षिण पश्चिम), श्री.चंद्रकांत (दादा) पाटील (कोथरुड), श्रीमती मनिषा चौधरी (दहिसर), श्री.किसन कथोरे (मुरबाड), श्री.अमित साटम (अंधेरी पश्चिम), श्री.प्रकाश फातर्पकर (चेंबूर), श्री.संजय पोतनीस (कलिना), श्री.बंटी भांगडिया (चिमूर), श्री.पराग शाह (घाटकोपर पूर्व), कॅप्टन आर. सेल्वन (सायन-कोळीवाडा), श्री.सुनिल राऊत (विक्रोळी), डॉ.बालाजी किणीकर (अंबरनाथ), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), श्री.सुनील राणे (बोरीवली), श्री.राधाकृष्ण विखे-पाटील (शिर्डी), श्री.राजेश पाटील (बोईसर), श्रीमती यामिनी यशवंत जाधव (भायखळा), श्री.वैभव नाईक (कुडाळ), श्री.विनोद निकोले (डहाणू), श्रीमती माधुरी मिसाळ (पर्वती), श्री.श्रीनिवास वनगा (पालघर), श्रीमती सीमा महेश हिरे (सीमाताई) (नाशिक पश्चिम) : सन्माननीय महिला व बालविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यात कारोना संसर्ग रोखण्यासाठी जाहीर केलेल्या टाळेबंदीच्या काळात पालघर जिल्ह्यातील कुपोषणग्रस्त भागात आंगणवाड्या, ग्रामविकास केंद्र, आरोग्य व्यवस्था आदींवर प्रशासनाने भर न दिल्यामुळे तसेच सकस पोषक आहाराच्या कमतरतेमुळे व पुरेशा निधीअभावी जिल्ह्यात पुन्हा एकदा कुपोषणाची समस्या वाढत असल्याची बाब माहे ऑक्टोबर, २०२० मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, पालघर जिल्ह्यात माहे मार्च ते ऑगस्ट, २०१९ या कालावधीत १३७६ अतितीव्र व १२६८४ तीव्र कुपोषित व माहे मार्च ते ऑगस्ट, २०२० या कालावधीत १४९३ अतितीव्र व १४०१३ तीव्र कुपोषित बालके निदर्शनास आली, हे खरे आहे काय,

(३) असल्यास, गावाबाहेर गेलेली कुटुंबे, रोजगारासाठी स्थलांतर झालेल्या कुटुंबातील बालकांच्या नोंदच शासकीय आकडेवारीत समविष्ट नसल्याने शासकीय यंत्रणेकडील कुपोषित बालकांच्या आकडेवारीचा मेळ बसत नसल्याची बाब देखिल निदर्शनास आली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) तसेच, ठाणे जिल्ह्यात माहे एप्रिल ते जुलै, २०२० या टाळेबंदीच्या काळात पाच वर्षांच्या आतील आदिवासी व बिगर आदिवासी अशा ८७ बालकांचा मृत्यू झाल्याची बाब तसेच माहे ऑगस्ट, २०२० अखेर १३३ तीव्र आणि १३०५ मध्यम कुपोषित बालके माहे सप्टेंबर, २०२० च्या चौथ्या आठवड्यात निदर्शनास आली, हे ही खरे आहे काय,

(५) असल्यास, ठाणे जिल्ह्यात कुपोषित बालकांचे प्रमाण कमी करण्यासाठी शासकीय यंत्रणा प्रयत्न करित असून विशेष योजना राबविल्या जातात तसेच मागील तीन वर्षांपासून सप्टेंबर महिना पोषण महिना म्हणून साजरा केला जात असून यंदाच्या अभियानाची संकल्पना (थीम) ही कुपोषण मुक्त भारत असतानाही कुपोषणात वाढ होण्याची सर्वसाधारण कारणे काय आहेत, (६) असल्यास, पालघर व ठाणे जिल्ह्यात कुपोषित बालकांचे प्रमाण वाढू नयेत व कुपोषित बालकांच्या आरोग्याची काळजी घेण्यासाठी शासनाने कोणत्या उपाययोजना केल्या वा करण्यात येत आहेत, नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

अॅड. यशोमती ठाकूर (सोनावणे) (०२-१२-२०२०) : (१) हे खरे नाही.

(२) होय, हे खरे आहे.

(३) हे खरे नाही.

गावाबाहेर व रोजगारासाठी स्थलांतरीत झालेल्या कुटुंबातील बालकांची नोंद ज्या ठिकाणी स्थलांतर झाले आहेत अशा अंगणवाडी केंद्राच्या नोंदवहीमध्ये घेण्यात येते व सदरची आकडेवारी अद्ययावत करण्यात येते. यामधील पात्र लाभार्थ्यांना अंगणवाडी मार्फत देण्यात येणाऱ्या सेवांचा लाभ देण्यात येतो.

(४) हे अंशतः खरे आहे.

ठाणे जिल्ह्यात माहे एप्रिल ते जुलै, २०२० या टाळेबंदीच्या कालात पाच वर्षांच्या आतील आदिवासी व बिगर आदिवासी अशा ५१ बालकांचा मृत्यू झाला असून यामध्ये अर्भक मृत्यू (० ते १ वर्ष) होणाऱ्या बालकांची संख्या ३६ तर १ ते ६ वर्ष या वयोगटातील बालकांची संख्या १५ एवढी आहे.

तथापि, ऑगस्ट, २०२० अखेर १३३ तीव्र कुपोषित बालके आणि माहे सप्टेंबर २०२० मध्ये १३०५ मध्यम कुपोषित बालके निदर्शनास आली आहेत.

(५) सप्टेंबर, २०२० हा महिना विविध विभागांच्या समन्वयाने आयोजित कार्यक्रम व उपक्रमांसह पोषण माह म्हणून साजरा करण्यात आला. अंगणवाडी स्तरावर कुपोषणाचे प्रमाण कमी करण्याच्या अनुषंगाने विविध उद्दीष्ट साध्य करण्याबाबत प्राधान्य देण्यात आले. या अंतर्गत आरोग्य विभागातील वैद्यकीय अधिकारी यांच्या सहाय्याने अंगणवाडी कार्यक्षेत्रातील ० ते ६ वर्ष वयोगटातील बालकांचे वजन व इंची मापन करून SAM बालकांची निश्चिती करून SAM बालकांना VCDC मध्ये दाखल करणे, अंगणवाडी केंद्रावर नियमित लसीकरण सत्र आयोजित करणे, VHSND कार्यक्रम आयोजित करणे व SAM मुलांच्या बाबतीत दत्तक पालक अभियान राबविण्यात येत आहे.

(६) कुपोषणाचे प्रमाण कमी करण्यासाठी एकात्मिक बाल विकास सेवा योजने अंतर्गत खालीलप्रमाणे उपाययोजना करण्यात येतात :-

१) ६ महिने ते ३ वर्ष वयोगटातील लाभार्थी बालके,गरोदर स्त्रिया आणि स्तनदा माता यांना घरपोच आहार नियमितपणे देण्यात येत आहे.

२) सद्यःस्थितीत कोवीड-१९ च्या प्रादुर्भावामुळे ३ ते ६ वर्ष वयोगटातील लाभार्थ्यांना गरम ताजा आहाराऐवजी घरपोच आहार योजनेतर्गत कच्चे धान्य व किराणा मालाचा पुरवठा करण्यात येत आहे.

३) आदिवासी भागात अमृत आहार योजनेतर्गत गरोदर स्तनदा मातांना चौरस आहार तसेच ६ महिने ते ६ वर्ष वयोगटातील बालकांना ताठवडयातून ४ वेळा अंडी, केळी देण्यात येत आहेत.

४) राज्यातील सॅम बालकांसाठी ग्राम बाल विकास केंद्र सुरु करण्यात आले आहेत. यामध्ये लाभार्थ्यांना तीन वेळचा अतिरिक्त आहार देण्यात येत आहे.

राज्यातील ग्रामीण व आदिवासी भागातील सॅम बालकांना सर्वसाधारण श्रेणी आणण्यासाठी ग्राम बाल विकास केंद्रांची स्थापना करण्यात आली असून या बालकांची अंगणवाडी सेविका, आशा वर्कर यांचे मार्फत स्क्रिनिंग केल्यानंतर वैद्यकीय अधिकारी यांनी प्रमाणित केल्यावर ज्या सॅम बालकांना कोणताही दुर्धर आजार नाही अशा बालकांना ग्राम बाल विकास केंद्रात दाखल करण्यात येते. ग्राम बाल विकास केंद्रात सॅम बालकांना औषधोपचार देवून वैद्यकीय अधिकाऱ्यांना ठरवून दिलेल्या मात्रानुसार मायक्रोन्युट्रियन्ट फोर्टीफाईड हा शास्त्रोक्त पध्दतीने तयार केलेला पोष्टीक आहार EDNF देण्यात येतो.

ठाणे प्रादेशिक मनोरुग्णालयातील रिक्त पदे भरण्याबाबत

(८) १५०१३ (२६-११-२०२०). अॅड.आशिष शेलार (वांद्रे पश्चिम), अॅड.पराग अळवणी (विलेपार्ले), श्री.प्रशांत ठाकूर (पनवेल), श्री.संजय केळकर (ठाणे), श्री.देवेंद्र फडणवीस (नागपूर दक्षिण पश्चिम), श्री.चंद्रकांत (दादा) पाटील (कोथरुड), श्रीमती मनिषा चौधरी (दहिसर), श्री.किसन कथोरे (मुरबाड), श्री.अमित साटम (अंधेरी पश्चिम), श्री.पराग शाह (घाटकोपर पूर्व) : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य व कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) ठाणे प्रादेशिक मनोरुग्णालयातील अनेक पदे गेल्या अनेक वर्षांपासून रिक्त असल्याने कोरोना संसर्गाच्या काळात मनोरुग्णालयावरचा कामाचा ताण अधिक वाढला असल्याचे माहे सप्टेंबर, २०२० मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास,मनोरुग्णालयातील एकूण ७२५ मंजूर पदांपैकी तब्बल २५५ पदे मागील अनेक वर्षांपासून रिक्त असून चिकित्सालयीन मानसशास्त्रज्ञ हे पद गेल्या पंधरा वर्षांपासून, मुख्य प्रशासकीय अधिकारी पद मागील दीड वर्षांपासून, अधिसेविका हे पद गेल्या दहा वर्षांपासून तर सहाय्यक अधिसेविका हे पद गेल्या तीन ते चार वर्षांपासून रिक्त असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

- (३) असल्यास, मनोरुग्णालयातील रिक्त पदामुळे कार्यरत असलेल्या अधिकारी व कर्मचारी यांच्यावर पडत असलेला कामाचा अतिरिक्त भार कमी करण्यासाठी सदर रिक्त पदे तातडीने भरण्यासाठी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. राजेश टोपे (०८-१२-२०२०) : (१) व (२) हे खरे आहे.

(३) व (४) रिक्त पदे भरण्याची कार्यवाही आरोग्य सेवा आयुक्तालय व शासनस्तरावर सुरु आहे. मात्र उपलब्ध कार्यरत कर्मचाऱ्यांमार्फत रुग्णालयाचे कामकाज सुरळीत सुरु आहे.

पालघर तालुक्यातील ग्रामपंचायतीनी प्रोजेक्टर खरेदीत केलेला गैरव्यवहार

(९) १५०५५ (१४-११-२०२०). श्री.दौलत दरोडा (शहापूर) : सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) पालघर तालुक्यातील ग्रामपंचायतीनी प्रोजेक्टर खरेदीत गैरव्यवहार केल्याचे माहे ऑक्टोबर, २०२० मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, ग्रामपंचायतीने बाजारात ४० हजार रुपयांपर्यंत मिळणारे प्रोजेक्टर ७० हजाराला खरेदी केल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, या प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय व त्यात काय आढळून आले,
- (४) असल्यास, तदनुसार अवाजवी दराने प्रोजेक्टर खरेदी करून निधीचा अपहार करणा-या दोषींवर शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात वा येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. हसन मुश्रीफ (०९-१२-२०२०) : (१) हे खरे नाही.

(२) हे खरे नाही, ज्या ग्रामपंचायतीनी खरेदी केली आहे, त्यांनी केवळ प्रोजेक्टर खरेदी न करता प्रोजेक्टर संच, (डीजिटल स्क्रिन, ई-अभ्यासक्रम/ सॉफ्टवेअर, साउंड सिस्टम, माउस, आणि Installation charge) सह दरपत्रके मागवून त्यांची संचासह खरेदी करण्यात आलेली आहे.

- (३) प्रश्न उद्भवत नाही.
- (४) प्रश्न उद्भवत नाही.
- (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

ज्वलनशील (पेट्रोल, रॉकेल व डिझेल) पदार्थांचा मनोधैर्य योजनेच्या शासन निर्णयात अंतर्भाव करणेबाबत

(१०) १५०९७ (२५-११-२०२०). श्री.अमित साटम (अंधेरी पश्चिम) : सन्माननीय महिला व बालविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यात बलात्कार, बालकांवरील लैंगिक अत्याचार तसेच अॅसिड हल्यात बळी पडलेल्या पिडितांच्या पुनर्वसनासाठी मनोर्धैर्य योजने अंतर्गत शासकीय मदत देण्याची तरतूद आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, ज्वलनशील पदार्थ (पेट्रोल, रॉकेल व डिझेल) चा शासन निर्णयात अंतर्भाव नसल्याने एखाद्या महिलेवर ज्वलनशील पदार्थ टाकून जिवंत जाळण्याचा प्रयत्न केल्यास सदर महिलेला मनोर्धैर्य योजने अंतर्गत लाभ घेता येत नाही, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, ज्वलनशील पदार्थांचा शासन निर्णयात अंतर्भाव करण्याबाबत लोकप्रतिनिधींनी मा.मुख्यमंत्री व मा.महिला व बालकल्याण मंत्री यांना निवेदन दिलेले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय व त्याअनुषंगाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

अॅड. यशोमती ठाकूर (सोनावणे) (०३-१२-२०२०) : (१) होय.

(२), (३) व (४) मनोर्धैर्य योजनेंतर्गत लाभ देय होत नाही.

तथापि, गृह विभाग शासन अधिसूचना दिनांक ७ एप्रिल २०१७ अन्वये महाराष्ट्रात बळी पडलेल्या व्यक्तींकरीता नुकसान भरपाई (सुधारणा) योजना, २०१७ लागू करण्यात आले आहे. या योजनेतील अनुसूचीमध्ये "इजा किंवा हाणी बाबत तपशील" या शिर्षाखाली अनुक्रमांक मध्ये अॅसिड हल्याची प्रकरणे तर अ.क्र. ९ मध्ये शरीर २५% पेक्षा अधिक भाजणे (अॅसिड हल्ल्याची प्रकरणे वगळून) अशी वर्गवारी केली आहे. त्यानुसार ज्वलनशील पदार्थ टाकून जिवंत जाळण्याचा प्रयत्न केल्यास अशा पिडीतेला या योजनेनुसार अर्थ सहाय्य देय आहे.

तसेच भारतीय दंड संहिता १८६० कलम ३२६A मध्ये "Acid" (Any substance which has acidic or corrosive character or burning nature, that is capable of causing bodily injury leading to scars or disfigurement or temporary disability.) यांची व्याख्या स्पष्ट केली असून त्यात ज्वलनशील पदार्थांचा समावेश आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

रत्नागिरी जिल्ह्यातील निसर्ग चक्रीवादळामुळे नुकसान झालेल्या जिल्हा परिषद शाळांची दुरुस्ती करण्याकरिता निधी उपलब्ध करून देण्याबाबत

(११) १५१०७ (२५-११-२०२०). श्री.देवेंद्र फडणवीस (नागपूर दक्षिण पश्चिम), श्री.चंद्रकांत (दादा) पाटील (कोथरुड), अॅड.आशिष शेलार (वांद्रे पश्चिम), श्री.राधाकृष्ण विखे-पाटील (शिर्डी), श्री.सुभाष देशमुख (सोलापूर दक्षिण), श्री.राम कदम (घाटकोपर पश्चिम), श्री.अभिमन्यु पवार (औसा), श्री.गणपत गायकवाड (कल्याण पूर्व), श्री.किसन कथोरे (मुरबाड) : सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) रत्नागिरी जिल्ह्यातील निसर्ग चक्रीवादळामुळे नुकसानग्रस्त ४७५ जिल्हा परिषद शाळांच्या दुरुस्तीसाठी रुपये ८,३०,००,०००/- चा प्रस्ताव शासनाकडे पाठविला असता शासनाकडून केवळ रुपये १,३०,००,०००/- देण्यात आल्याची बाब माहे ऑक्टोबर, २०२० मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आली आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, शाळा सुरु करण्याची तयारी करण्याबाबत शाळांना कळविण्यात आल्याने पुरेशा निधीअभावी या शाळांची दुरुस्ती करणे शक्य नसल्याने शाळा सुरु झाल्यानंतर मुलांना कुठे बसवायचे असा प्रश्न निर्माण झाला आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, सदर शाळांच्या दुरुस्तीसाठी उर्वरित निधी तात्काळ उपलब्ध करून देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. हसन मुश्रीफ (०३-१२-२०२०) : (१) होय, हे खरे आहे.

- (२) होय, हे खरे आहे. मात्र, तात्पुरत्या स्वरूपात शाळा सुरु करण्यासाठी ग्रामपंचायत कार्यालय, समाज मंदीर आणि भाडे तत्वावर इमारती घेऊन व्यवस्था करण्यात आली आहे.
- (३) जिल्हा परिषद शाळा देखभाल दुरुस्तीसाठी जिल्हा विकास नियोजन समिती, सर्व शिक्षा अभियान व जिल्हा परिषद सेस फंड अथवा विविध योजनांतर्गत निधी पुरविण्याबाबत प्रस्ताव सादर केला आहे
- (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**अक्कलपाडा (जि.धुळे) प्रकल्पातील डावा व उजवा कालव्यातून सिंचनापासून
वंचित असलेल्या भागात नवीन पाट्याच्या करणेबाबत**

(१२) १५१५८ (२१-११-२०२०). श्री.कुणाल पाटील (धुळे ग्रामीण) : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) अक्कलपाडा (जि.धुळे) प्रकल्पातील डावा व उजवा कालव्यातून सिंचनापासून वंचित असलेल्या भागात नवीन पाट्याच्या करण्याची मागणी स्थानिक शेतकऱ्यांनी माहे ऑक्टोबर २०२० मध्ये वा त्यादरम्यान प्रशासनाकडे केली आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, शेतकऱ्यांच्या सिंचनाला पाणी मिळावे यासाठी नवीन पाट्याच्या बांधकामाला मंजूरी देण्यासह निधी उपलब्ध करून देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. जयंत पाटील (०७-१२-२०२०) : (१) हे खरे आहे

- (२) निम्न पांझरा (अक्कलपाडा) मध्यम प्रकल्प (जि.धुळे) हा मार्च, २०१८ अखेर पूर्ण झाला असून प्रकल्पीय सिंचन क्षमता ७५८५ हेक्टर चे उद्दिष्ट साध्य झाले आहे.

तसेच प्रकल्पांतर्गत डावा व उजवा मुख्य कालवा व त्यावरील वितारीकांचे कामे १०० % पूर्ण झाली आहेत. प्रकल्पाच्या मंजूर जलनियोजनानुसार पाणी उपलब्धतेअभावी नवीन पाट्यांच्या करणे शक्य नाही.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**मौजे शिरवली-येळोदवाडी (ता.चिपळूण, जि.रत्नागिरी) येथील लघु पाटबंधारे
प्रकल्पाच्या भूसंपादन व पुनर्वसनाच्या कार्यवाहीबाबत**

(१३) १५३२२ (२१-११-२०२०). श्री.भास्कर जाधव (गुहागर) : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) रत्नागिरी जिल्हयातील मौजे शिरवली-येळोदवाडी (ता. चिपळूण) येथील लघु पाटबंधारे प्रकल्पाचे काम सुधारित प्रशासकीय मान्यता प्राप्त करून करण्यात येईल, तसेच पुनर्वसन/भूसंपादनाची कार्यवाही देखील पूर्ण करण्यात येत असल्याचे मा.जलसंपदा मंत्री यांनी दिनांक ६ मार्च, २०२० रोजी वा त्यासुमारास मान्य केले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास,त्यानुसार सुधारित प्रशासकीय मान्यतेसह पुनर्वसन/भूसंपादनाची कार्यवाही पूर्ण करण्यात आली आहे काय,

(३) असल्यास, या प्रकल्पामुळे बाधीत होणाऱ्या मौजे शिरवली, नारदखेरकी व देवखेरकी या तीन गावांतील प्रकल्पग्रस्तांचे पुनर्वसन कशाप्रकारे केले जाणार आहे, तसेच सदर प्रकल्प साधारण कधीपर्यंत पूर्ण करण्याचे शासनाचे नियोजन आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. जयंत पाटील (०८-१२-२०२०) : (१) होय.

येळोदवाडी प्रकल्पास शासन निर्णय क्र.लपायो-२०१९/ (प्र.क्र.१७४)/ खारभूमी, दि.२५/६/२०२० अन्वये प्रथम सुधारीत प्रशासकीय मान्यता देण्यात आली आहे. प्रकल्पासाठी आवश्यक भूसंपादनासाठीची तरतूद सदर प्रथम सुधारीत प्रशासकीय मान्यता अंदाजपत्रकात केली असून त्याप्रमाणे आवश्यक कार्यवाही प्रगतीपथावर आहे.

(२) या प्रकल्पाच्या मौजे नारदखेरकी व देवखेरकी या गावातील प्रकल्पग्रस्तांनी संमतीपत्र दिल्यामुळे त्यांचे खाजगी वाटाघाटीने थेट खरेदी पध्दतीने भूसंपादन करावयाच्या प्रस्तावास जिल्हाधिकारी, रत्नागिरी यांनीदि.२७/१०/२०१७ रोजीच्या बैठकीत मंजुरी दिली आहे. त्यानुसार नारदखेरकीची रु.११.२५ कोटी व देवखेरकीची रु.४२.०७ कोटी अशी एकूण रु.५३.३२ कोटी रक्कम भूसंपादनासाठी आवश्यक असून त्यापैकी रु. ३६.६१ कोटी रकमेचे वाटप करण्यात आले आहे. तसेच उर्वरित खरेदी कार्यवाही प्रगतीपथावर आहे.

सद्यःस्थितीत प्रकल्पासाठी आवश्यक एकूण १४४.९८ हेक्टर जमिनीपैकी ६०.५५.५० हेक्टर जमिन जलसंपदा विभागाच्या ताब्यात आहे.

उर्वरित मोबदला वाटपाचे काम प्रगतीपथावर असून त्यांचे खरेदी खताची कार्यवाही पूर्ण करून क्षेत्र ताब्यात घेण्यात येत आहे.

मौजे शिरवली या गावातील खाजगी वाटाघाटीने भुसंपादन करावयाचा प्रस्ताव दिनांक २१/०१/२०२० रोजी जिल्हाधिकारी, रत्नागिरी यांना सादर करण्यात आला आहे.

(३) या प्रकल्पामुळे बाधित होणा-या मौजे शिरवली, नारदखेरकी व देवखेरकी या तीन गावातील प्रकल्पग्रस्त हे स्वेच्छा पुनर्वसन घेणार असल्याने त्यांना पुनर्वसन अनुदान अदा करण्यात येईल. तसेच हा प्रकल्प निधी उपलब्धतेनुसार जुन, २०२३ अखेर पूर्ण करण्याचे नियोजन आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

मलकापूर (जि.बुलढाणा) येथे डायलिसिस सेंटर उभारण्यासाठी मंजूरी मिळणेबाबत

(१४) १५३२३ (१५-११-२०२०). श्री.राजेश एकडे (मलकापूर) : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य व कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मलकापूर (जि.बुलढाणा) तालुक्यातील अनेक गावे खारपाणपट्ट्यातील असल्याने सदर गावांमध्ये किडनीच्या आजाराचे असंख्य रुग्ण असल्याची बाब दिनांक ५ मे, २०२० रोजी वा त्या सुमारास निदर्शनास आली, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, मलकापूर येथे डायलिसिस सेंटर उभारण्यासाठी मंजूरी मिळणेबाबत स्थानिक लोकप्रतिनिधी यांनी दिनांक ४ जुन, २०२० रोजी वा त्यासुमारास मा.आरोग्य मंत्री यांना दिलेले निवेदन शासनास प्राप्त झाले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, निवेदनाच्या अनुषंगाने मलकापूर येथे डायलिसिस सेंटर उभारण्यासाठी मंजूरी मिळणेबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. राजेश टोपे (०८-१२-२०२०) : (१) हे खरे नाही.

(२) हे खरे आहे.

(३) व (४) सद्वस्थितीत जिल्हा रुग्णालय, बुलढाणा, सामान्य रुग्णालय, खामगाव, उपजिल्हा रुग्णालय, शेगाव, ग्रामीण रुग्णालय, जळगाव जामोद व ग्रामीण रुग्णालय, वरवठ बकाल येथील डायलिसिस सेंटरमार्फत सेवा सुरु आहे.

पन्हाळे (ता.लांजा, जि.रत्नागिरी) येथील लघुपाटबंधारे विभागाच्या

धरणाच्या सांडव्याची दुरुस्ती करणेबाबत

(१५) १५४६१ (१४-११-२०२०). श्री.कालीदास कोळंबकर (वडाळा) : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) पन्हाळे (ता.लांजा, जि.रत्नागिरी) येथील लघुपाटबंधारे विभागाच्या धरणाच्या सांडव्याला दिनांक १९ ऑक्टोबर, २०२० रोजी पासून गळती लागल्याने पन्हाळे धरण क्षेत्रा खालील असलेल्या सहा गावांना धरण फुटीचा धोक निर्माण झाला आहे, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, सदर धरणाची शासनाने पाहणी केली आहे काय,
- (३) असल्यास, त्यानुसार स्थानिक लोकांच्या सुरक्षिततेच्या दृष्टीने धरणाच्या सांडव्याची तातडीने दुरुस्ती करणेबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. जयंत पाटील (०१-१२-२०२०) : (१) नाही.

पन्हाळे, ता.लांजा, जि.रत्नागिरी या धरणाच्या सांडव्याच्या अधोबाजूकडील उजव्या दगडी पक्षभिंतीमधून गेल्या ४ ते ५ वर्षांपासून गळती होत आहे. तथापि, सद्यःस्थितीत सदर गळतीमुळे धरणास व धरणाखालील गावांना कोणताही धोका नाही.

(२) दि.१९/१०/२०२० रोजी तातडीने क्षेत्रिय अधिकाऱ्यांनी पाहणी करून तातडीची उपाययोजना म्हणून पाण्याची पातळी कमी केलेली आहे.

दिनांक १०/११/२०२० रोजी धरण सुरक्षितता संघटना, नाशिक यांनी देखील धरणाची पाहणी केलेली आहे.

(३) गळती थांबविण्याकरीता तातडीची उपाययोजना म्हणून धरणातील पाणीसाठी कमी करण्यात आला असून कायमस्वरूपी उपाय योजनेच्या अनुषंगाने आवश्यक दुरुस्ती कामाचा समावेश सन २०२०-२१ च्या मंजूर प्रापणसूचीत केला असून निधी उपलब्धतेनुसार जून, २०२१ पूर्वी काम पूर्ण करण्याचे नियोजन आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

जलयुक्त शिवार योजनेतील अनियमितता व आर्थिक गैरव्यवहाराच्या चौकशीबाबत

(१६) १५४७८ (१४-११-२०२०). श्री.मंगेश कुडाळकर (कुर्ला), श्री.सुनिल प्रभू (दिंडोशी), श्री.संतोष बांगर (कळमनुरी), श्री.प्रकाश फातर्पेकर (चेंबूर), श्री.रमेश नानासाहेब बोरनारे (सर) (वैजापूर), श्री.संजय पोतनीस (कलिना), श्री.अजय चौधरी (शिवडी), श्री.क्षितीज ठाकूर (नालासोपारा), श्री.लहू कानडे (श्रीरामपूर), श्री.सुनिल राऊत (विक्रोळी), श्री.विनोद निकोले (डहाणू), श्री.संजय गायकवाड (बुलढाणा), श्री.चंद्रकांत (भाऊ) निंबाजी पाटील (मुक्ताईनगर), श्री.वैभव नाईक (कुडाळ), श्री.किशोर जोरगेवार (चंद्रपूर), श्री.उदयसिंग राजपुत (कन्नड) : सन्माननीय मृद व जलसंधारण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यात १० हजार कोटी रुपये खर्च करून राबविलेल्या जलयुक्त शिवार योजनेतील अनियमितता व आर्थिक गैरव्यवहार याची खुली चौकशी एसआयटी (विशेष तपास पथक) मार्फत करण्याचा निर्णय दिनांक १४ ऑक्टोबर,२०२० रोजी वा त्यासुमारास शासनाने घेतला आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास,जलयुक्त शिवार योजनेतील गैरव्यवहाराबाबत शासनाकडे सुमारे ७०० हून अधिक तक्रारी प्राप्त झाल्या आहेत, हे ही खरे आहे काय,

- (३) असल्यास, या प्रकरणाची चौकशी किती कालावधीत पुर्ण करण्यात येऊन सदरहू अहवाल किती कालावधीत शासनास प्राप्त होणार आहे,
- (४) असल्यास, अहवालातील निष्कर्षानुसार संबंधित दोषींवर शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे ?

श्री. शंकरराव गडाख (०१-१२-२०२०) : (१) व (२) अंशतः खरे आहे.

जलयुक्त शिवार अभियानांतर्गत झालेल्या कामांची खुली चौकशी करण्याच्या निर्णय दि.१४/१०/२०२० रोजीच्या मंत्रीमंडळ बैठकीत घेण्यात आला आहे. फक्त झालेल्या कामांची संख्या अधिक असल्याने खुल्या चौकशीसाठी कोणती कामे निवडणे आवश्यक आहे याचा शोध घेण्यासाठी शासन निर्णय दि.०१/१२/२०२० अन्वये समिती गठीत करण्यात आली आहे.

(३) सदर समितीचा कार्यकाळ ६ महिन्यांचा आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**भुसावळ (जि.जळगाव) तालुक्यातील वरणगाव तळवेल उपसा
सिंचन योजनेस निधी उपलब्ध करून देण्याबाबत**

(१७) १५५८० (२५-११-२०२०). श्री.संजय सावकारे (भुसावळ) : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) भुसावळ (जि.जळगाव) तालुक्यातील वरणगाव तळवेल उपसा सिंचन योजनेस पुरेसा निधी उपलब्ध न झाल्याने प्रकल्पाचे पुढील काम अपूर्ण असल्याने पुरेसा निधी मिळण्याबाबत स्थानिक लोकप्रतिनिधींनी मा.उप मुख्यमंत्री यांना दिनांक १३ ऑगस्ट, २०२० रोजी वा त्यासुमारास निवेदन दिले आहे,हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, प्रकल्पाचे उर्वरित भुसंपादन, बुडीत क्षेत्रातील रस्ते, शेतक-यांच्या शेतात प्रत्यक्ष पाणी पुरविणारी बंद नलिका वितरण व्यवस्था इत्यादी कामे अपु-या निधीमुळे पूर्ण होऊ शकली नाही, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय व त्यानुसार प्रकल्पाचे अपूर्ण काम पूर्ण करण्याकरिता निधी उपलब्ध करून देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. जयंत पाटील (०३-१२-२०२०) : (१) होय.

(२) होय.

(३) वर्ष २०२०-२१ करिता विभागास उपलब्ध अर्थापायानुसार वरणगाव तळवेल उपसा सिंचन योजनेस रु. १.०० कोटी एवढ्या निधीची तरतूद करण्यात आली आहे. तसेच प्रगतीपथावरील पाटबंधारे प्रकल्प पुर्ण करण्यासाठी रु. १५ हजार कोटीचे दीर्घ मुदतीचे कर्ज वित्तीय संस्थाकडून उपलब्ध करून घेण्याचा निर्णय दि.७ ऑगस्ट २०१९ च्या मंत्रीमंडळ बैठकीत

घेण्यात आला. त्यामध्ये वरणगाव तळवेल उपसा सिंचन योजनेचा समावेश आहे. त्यानुसार वित्तीय संस्था निश्चित करण्यासाठी नाबार्ड अन्य वित्तीय संस्थाकडे पाठपुरावा सुरु आहे.
(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**हिंगोली जिल्ह्यातील अधीक्षक अधिकारी कार्यालयातील
कृषी साहित्य खरेदीत झालेला गैरव्यवहार**

(१८) १५६०८ (२६-११-२०२०). श्री.तान्हाजी मुटकळे (हिंगोली) : सन्माननीय मृद व जलसंधारण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) हिंगोली जिल्ह्यातील अधीक्षक अधिकारी कार्यालयातील कृषी साहित्य खरेदीत गैरव्यवहार झाला असल्याचे माहे ऑगस्ट, २०२० मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, जिल्हा कृषी अधीक्षक विभागाने निवेदनात नमूद केले की आटोमॅटिक डंपी लेवल, लेव्हलिंग स्टाफ व हायड्रोमार्कर आदी मशीन खरेदी केल्या मात्र शासकीय नियमानुसार ऑनलाईन निविदा प्रक्रिया न करता सदर खरेदी कोटेशनद्वारे केली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, शासकीय नियम डावलून उक्त मशीन अधिक किंमतीने खरेदी करून अधिकारी व कर्मचा-यांनी शासनाच्या निधीचा गैरवापर केला आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय, त्याअनुषंगाने कृषी साहित्य खरेदीत गैरव्यवहार करणाऱ्या संबंधित दोषी अधिकारी व कर्मचारी यांचेवर कारवाई करणेबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. शंकरराव गडाख (०१-१२-२०२०) : (१) हे खरे नाही. तथापि, यासंदर्भात विभागीय कृषी सहसंचालक, लातूर कार्यालयाकडे तक्रार प्राप्त झाली आहे.

(२), (३) व (४) याप्रकरणी विभागीय कृषी सहसंचालक, लातूर कार्यालयामार्फत जिल्हा अधीक्षक कृषि अधिकारी, परभणी यांची चौकशी अधिकारी म्हणून नियुक्ती करण्यात आली असून चौकशीची कार्यवाही सुरु आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही

उजनी धरणाच्या उजव्या तीरावरील आरक्षित जागेवर पर्यटन केंद्र उभारण्याबाबत

(१९) १५६३६ (२६-११-२०२०). श्री.बबनराव शिंदे (माढा), श्री.संजयमामा शिंदे (करमाळा), श्री.यशवंत माने (मोहोळ), श्री.अनिल पाटील (अमळनेर), श्री.दिपक चव्हाण (फलटण), श्री.सुनील राणे (बोरीवली), श्रीमती माधुरी मिसाळ (पर्वती), श्री.सुनिल कांबळे (पुणे कॅन्टोन्मेंट),

श्री.चंद्रकांत (दादा) पाटील (कोथरुड), अॅड.आशिष शेलार (वांद्रे पश्चिम), अॅड.पराग अळवणी (विलेपार्ले), श्री.प्रशांत ठाकूर (पनवेल), श्री.संजय केळकर (ठाणे), श्री.देवेन्द्र फडणवीस (नागपूर दक्षिण पश्चिम), श्रीमती मनिषा चौधरी (दहिसर), श्री.किसन कथोरे (मुरबाड), श्री.अमित साटम (अंधेरी पश्चिम) : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) उजनी धरणाच्या उजव्या तीरावर ४३.२६ हेक्टर जागा मागील ४० वर्षांपासून विनावापर पडून असल्यामुळे या जमिनीवर पैठण येथील ज्ञानेश्वर उद्यान (जि.औरंगाबाद) व म्हैसूर (कर्नाटक राज्य) येथील वृंदावन गार्डनच्या धर्तीवर उद्यान करण्यासाठी धरणाच्या मुळ आराखड्यात ही जागा आरक्षित करण्यात आली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, दिनांक २८ सप्टेंबर, २०११ रोजी उजनी धरणाचे पायथ्याशी माढा व इंदापूर तालुक्यातील गावांमध्ये उजनी पर्यटन केंद्र उभारण्यासाठी पब्लिक प्राईव्हेट पार्टनरशिप (पीपीपी) तत्वावर सदरचे उद्यान उभारण्यास महाराष्ट्र पर्यटन विकास विभाग, कृष्णा खोरे विकास महामंडळ व धरण व्यवस्थापन अशा तिन्ही यंत्रणांनी मान्यता दिली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त तिन्ही यंत्रणांचे दुर्लक्ष व महाराष्ट्र पर्यटन विकास महामंडळ व राज्य शासन यांच्या उदासिनतेमुळे प्रलंबित या प्रस्तावास ७ वर्षांनंतर म्हणजे सन २०१८ मध्ये कार्यवाही सुरु करून तांत्रिक सल्लागाराची नियुक्ती करण्यात येऊन महाराष्ट्र पर्यटन विकास विभागाच्या अधिकाऱ्यांनी जागेची प्रत्यक्ष पाहणी करून देखील उद्यानाच्या कामास अद्याप सुरुवात झाली नसल्याचे दिनांक ३० सप्टेंबर, २०२० रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, सदर प्रलंबित उद्यानामुळे बोटींग व कृषी पर्यटनास वाव मिळणार असल्याने शेकडो बेरोजगारांना रोजगार उपलब्ध होईल, हे ही खरे आहे काय,

(५) असल्यास, सदर पर्यटन विकास प्रकल्प पीपीपी तत्वावर घेण्याची मान्यता व तांत्रिक सल्लागारांची नेमणूक करण्यात येऊनही उद्यानाचे कामास अद्याप सुरुवात न होण्याची कारणे काय तसेच उद्यानाचे विव्हाल रखुमाई उद्यान असे नामकरण करून पर्यटन केंद्र उभारण्यासाठी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(६) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. जयंत पाटील (०४-१२-२०२०) : (१) होय, अंशतः खरे आहे.

(२) होय,

(३) हे खरे नाही.

सदर संपादित जमिनीवर अतिक्रमण केलेल्या स्थानिक शेतकऱ्यांचा विरोध तसेच निधीची अनुपलब्धता यामुळे कार्यवाही होऊ शकली नाही.

नोव्हेंबर, २०१७ मध्ये पर्यटन विकास महामंडळाच्या अधिकाऱ्यांनी नियोजित पर्यटनस्थळास भेट देऊन पाहणी केली.

(४) होय, हे खरे आहे.

(५) सदर संपादित जमिनीवर अतिक्रमण केलेल्या स्थानिक शेतक-यांचा विरोध तसेच निधीच्या अनुपलब्धतेमुळे कामास सुरुवात होऊ शकली नाही.

धरणक्षेत्रानजीकच्या अतिरिक्त जमिनी Public Private Partnership (PPP) या तत्वावर खाजगी यंत्रणाकडून विकसित करण्याच्या धोरणानुसार पुढील कार्यवाही करण्यात येईल.

(६) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यातील पावणे दहा लाख विद्यार्थ्यांमध्ये दृष्टीदोष असल्याचे आढळून आल्याबाबत..

(२०) १५६६१ (२६-११-२०२०). श्री.संजयमामा शिंदे (करमाळा), श्री.यशवंत माने (मोहोळ), श्री.सुनिल शेळके (मावळ), श्री.बाळासाहेब आजबे (आष्टी), श्री.नितीन अर्जुन (ए.टी.) पवार (कळवण), श्री.चंद्रकांत ऊर्फ राजुभैय्या रमाकांत नवघरे (बसमत), श्री.अशोक पवार (शिरूर) : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य व कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय:-

- (१) राज्यातील केंद्र शासनाच्या राष्ट्रीय बाल स्वास्थ्य कार्यक्रमांतर्गत ६ ते १८ वयोगटातील मुलांची वर्षातून एकदा आरोग्य तपासणी करून त्यांच्यात जन्मतः व्यंग, आजार, अपंगत्व, जीवनसत्वाची कमतरता आहे का याचे निदान करून उपचार केले जातात, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, त्यानुसार राष्ट्रीय अंधत्व निवारण कार्यक्रमांतर्गत राज्यातील शासकीय व निमशासकीय शाळांमधून शिक्षण घेणाऱ्या ६ ते १८ वयोगटातील सुमारे १ कोटी २१ लाख ६७ हजार ५८५ विद्यार्थ्यांपैकी ९ लाख ७३ हजार ४०७ विद्यार्थ्यांमध्ये दृष्टीदोष असल्यामुळे त्यांना मोफत चष्मे देण्याचा निर्णय शासनाने यापुर्वीच घेतला, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, दृष्टीदोष असणाऱ्या सदर विद्यार्थ्यांना चष्मे वाटप करण्यासाठी शासनाने गत वर्षी रुपये २५ कोटी इतका निधी मंजूर केला असून सध्याच्या कोरोनाच्या संकट कालावधीत विद्यार्थ्यांना ऑनलाईन पध्दतीने शिक्षण घेण्याचे शासनाने आदेशित केले असतानाही सदर योजनेअंतर्गत विद्यार्थ्यांना चष्म्यांचे वाटप अद्याप करण्यात आले नसल्याचे दिनांक १० जून २०२० रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, मंजूर निधीतून विद्यार्थ्यांना चष्मे वाटप तातडीने करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. राजेश टोपे (०३-१२-२०२०) : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) दिनांक ३० एप्रिल, २०२० च्या शासन निर्णयान्वये दृष्टीदोष असलेल्या विद्यार्थ्यांना शास्त्रीय पध्दतीने प्रमाणित केल्यानुसार त्यांना आवश्यकतेनुसार मोफत चष्मे देण्याचा निर्णय घेतला आहे.

(३) व (४) हे खरे आहे. कोविड-१९ च्या साथीस प्रतिबंध करण्यास लावण्यात आलेल्या लॉकडाऊन मुळे अद्याप शाळा सुरू झालेल्या नाहीत. त्यामुळे विद्यार्थ्यांच्या तपासण्या अद्याप होऊ शकल्या नाहीत. तसेच, या "नवीन योजनेसाठी" वित्त विभाग व नियोजन विभागाच्या सहमतीने नवीन लेखा शीर्ष प्राप्त झाले असून सन २०२०-२१ च्या खर्चासाठी अर्थसंकल्पात तरतूद करणे ही प्रशासकीय कार्यवाही सुरू आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

खडवली (जि.ठाणे) नजिक भातसा नदीवरील पुलाची दुरुस्ती करणेबाबत

(२१) १५८३० (२५-११-२०२०). श्री.नितीन अर्जुन (ए.टी.) पवार (कळवण), श्री.किसन कथोरे (मुरबाड), अॅड.आशिष शेलार (वांद्रे पश्चिम), श्री.अतुल भातखळकर (कांदिवली पूर्व), श्री.कुमार आयलानी (उल्हासनगर) : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय:-

(१) ठाणे जिल्ह्यातील खडवली नजिक मौ.वालकस व मौ.वेहरे (ता.शहापूर) गावाकडे जाणाऱ्या भातसा नदीवर गावकऱ्यांच्या रहदारीसाठी पन्नास वर्षांपूर्वी छोटासा पूल बांधण्यात आला होता, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर पुलाचा काही भाग माहे ऑगस्ट, २०२० मध्ये वा त्यादरम्यान झालेल्या अतिवृष्टीमुळे कोसळल्याने ग्रामस्थांचा रहदारीचा मार्ग बंद झाला असून यापुर्वीही या पुलाची तीन वेळा पडझड झाली असल्याचे दिनांक २८ ऑगस्ट, २०२० रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, कोसळलेल्या सदर पुलाबरोबरच तेथील वालकस व बेहरे गावांच्या रस्त्याची देखील दुरवस्था झाली असल्याचेही त्याच सुमारास निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, सदर पुलाची व रस्त्याची तातडीने दुरुस्ती करावी अशी मागणी तेथील ग्रामस्थांनी गटविकास अधिकारी, पंचायत समिती, शहापूर, कार्यकारी अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम, जिल्हा परिषद ठाणे व मुख्य कार्यकारी अधिकारी जिल्हा परिषद ठाणे, तसेच मा. पालकमंत्री, ठाणे जिल्हा यांचेकडे माहे सप्टेंबर, २०२० मध्ये वा त्या दरम्यान केली असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(५) असल्यास, याबाबत चौकशी करून सदर पुल व रस्ता दुरुस्तीबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(६) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. जयंत पाटील (०८-१२-२०२०) : (१) होय.

(२) होय.

(३) वाळकस-बेहरे या गावांचे रस्ते जिल्हा परिषद, ठाणे या यंत्रणे अंतर्गत येत आहेत.

बेहरे गावाकडे जाणारा रस्ता सुस्थितीत असून वाळकस गाव ते भातसा नदीकडे जाणारा रस्ता ग्रामीण मार्ग क्र.९ असून डांबरी व कांक्रीट पृष्ठ भागाचा आहे. त्यापैकी ६०० मीटर लांबीचा रस्ता नादुरुस्त झालेला आहे व सदर लांबी ३०५४-१९९६ बिगर आदिवासी योजने अंतर्गत प्रस्तावित करण्यात येत असल्याचे, कार्यकारी अभियंता बांधकाम विभाग जिल्हा परिषद, ठाणे यांचेकडून दि.०१/१२/२०२० च्या पत्रान्वये कळविण्यात आले आहे.

(४) कार्यकारी अभियंता, बांधकाम विभाग, जिल्हा परिषद, ठाणे यांनी दि.०१/१२/२०२० रोजीच्या पत्रान्वये कळविल्याप्रमाणे त्यांचे कार्यालयास निवेदन प्राप्त नाही.

(५) सदर पूलाच्या दुरुस्तीकरीता जलसंपदा विभागाचे भातसा विभागाकडून निविदा प्रक्रिया पूर्ण झाली असून दुरुस्तीचे काम तात्काळ हाती घेण्यात येत आहे. सदर पुलाच्या दोन्ही तीराकडील रस्ते जिल्हा परिषद, ठाणे यांच्या अखत्यारित आहे. या रस्त्याच्या ६०० मी.नादुरुस्त लांबीच्या नुतनीकरणकरीता जिल्हा नियोजन समितीकडे प्रस्तावित करण्यात येत असल्याचे व निधी उपलब्धतेप्रमाणे काम हाती घेणार असलेबाबत दि.०१/१२/२०२० च्या पत्रान्वये कार्यकारी अभियंता, बांधकाम विभाग, जिल्हा परिषद, ठाणे यांनी कळविले आहे.

(६) प्रश्न उद्भवत नाही.

मुळा (ता.राहूरी, जि.अहमदनगर) धरणातील पाणीसाठा वाढविण्याबाबत.

(२२) १६०३६ (२७-११-२०२०). श्री.राधाकृष्ण विखे-पाटील (शिर्डी) : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुळा (ता.राहूरी, जि.अहमदनगर) धरणातील पाण्याचा अकृषक कामासाठी वापर वाढला असून भविष्यात सिंचनासाठी योग्य प्रमाणात पाणी उपलब्ध होण्यास अडचणी निर्माण होणार असल्याने धरणातील गाळ काढून दोन टीएमसी क्षमता पुनर्स्थापित करण्यासह पश्चिम दिशेला समुद्राकडे वाहून जाणारे पाणी पूर्वेकडे वळविण्याचा झालेला शासन निर्णयाची अंमलबजावणी करण्याची मागणी लोकप्रतिनिधींनी माहे ऑगस्ट, २०२० मध्ये वा त्यादरम्यान मा. जलसंपदा मंत्री यांचेकडे केली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, मुळा धरणात सन १९७२ पासून पाणी साठविण्यात येत असून त्यावेळी केवळ सिंचनासाठी पाणी वापर होत होता परंतु त्यानंतर पिण्याच्या पाण्याच्या योजना व औद्योगिक पाण्याचे आरक्षण यासाठी धरणाच्या पाण्याचा वापर जास्त होवू लागला, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, मागील ४८ वर्षात सदर धरणात ४१ दशलक्ष घनमीटर (दीडटीएमसी) गाळ साठल्याचे महाराष्ट्र इंजिनिअरिंग रिसर्च इन्स्टिट्यूटने सन २००९ साली केलेल्या पाहणी अहवालात नमूद करण्यात आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास,याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय व त्यानुसार धरणातील गाळ काढण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. जयंत पाटील (०२-१२-२०२०) : (१) , (२) व (३) होय, खरे आहे.

(४) सदर धरणातील गाळ काढण्याच्या दृष्टीने जानेवारी-फेब्रुवारी २०१९ मध्ये निविदा प्रक्रिया करण्यात आली होती. मात्र निविदा निश्चिती होऊ शकली नाही. आता निविदेच्या अटी व शर्ती सुधारीत करण्याकरिता समिती गठीत करण्यात आलेली आहे. समितीचा अहवाल प्राप्त झालेनंतर निविदा प्रक्रियेबाबत पुढील कार्यवाही करण्यात येईल.

(५) प्रश्नच उद्भवत नाही.

राज्यात नवतेजस्वीनी योजना राबविण्याबाबत

(२३) १६०३७ (२१-११-२०२०). श्री.सुधीर मुनगंटीवार (बल्लारपूर) : सन्माननीय महिला व बालविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) ग्रामीण महिलांचे जीवनस्तर उंचावत त्यांच्या उद्यमशिलतेला वाव देत प्रगतीचा नवीन टप्पा त्यांच्या आयुष्यात यावा यासाठी नवतेजस्वीनी योजना राबविण्याचा निर्णय शासनाने घेतला आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, नवतेजस्वीनी ग्रामीण महिला सक्षमीकरण या कार्यक्रमांतर्गत ३६५ लोकसंस्थांची उभारणी करून त्या स्वबळावर उभ्या राहिल्या असून नवतेजस्वीनी ग्रामीण उपजिविका विकास हा रुपये ५२८ कोटी ५५ लक्ष किंमतीचा महत्वाकांक्षी कार्यक्रम राबविण्यात येत आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदर निर्णयाची अंमलबजावणी करण्यात आली आहे काय, यासाठी किती निधी उपलब्ध करण्यात आला आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

अॅड. यशोमती ठाकूर (सोनावणे) (०३-१२-२०२०) : (१) तेजस्विनी महाराष्ट्र ग्रामीण महिला सक्षमीकरण कार्यक्रमाच्या यशस्वीतेच्या आधारे महिला सक्षमीकरणाचा अजेंडा पुढील टप्प्यावर घेवून जाण्याकरिता आंतरराष्ट्रीय कृषी विकास निधी सहाय्यत “नव तेजस्विनी- महाराष्ट्र ग्रामीण महिला उद्यम विकास प्रकल्प” राबविण्याचा निर्णय दि.८.१.२०१९ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये घेण्यात आला आहे.

(२) व (३) “नव तेजस्विनी-महाराष्ट्र ग्रामीण महिला उद्यम विकास प्रकल्प” च्या वित्तीय करार (Financing Agreement) प्रकल्प करार (Project Agreement) यांची प्रारूपे तांत्रिकदृष्ट्या विधी व न्याय विभागाकडून तपासून घेऊन केंद्र शासनास पाठविण्यात आली आहेत. केंद्र शासनामार्फत सदर कराराचे प्रारूप आंतरराष्ट्रीय कृषी विकास निधी (IFAD) यांना पाठविण्यात येणार आहे. त्यामुळे “नव तेजस्विनी- महाराष्ट्र ग्रामीण महिला उद्यम विकास प्रकल्प” अद्याप कार्यान्वित झालेला नाही. महिला आर्थिक विकास महामंडळाने अंमलबजावणी केलेल्या तेजस्विनी महाराष्ट्र ग्रामीण महिला सक्षमीकरण कार्यक्रम, महाराष्ट्र राज्य ग्रामीण जीवनोन्नती अभियान (MSRLM), Convergence of agriculture Initiative in

Maharashtra (CAIM) या कार्यक्रमांतर्गत ३६१ लोकसंस्थांची स्थापना केलेली आहे. यापैकी तेजस्विनी महाराष्ट्र ग्रामीण महिला सक्षमीकरण कार्यक्रमांतर्गत स्थापन केलेल्या एकूण २४५ लोकसंस्थांचा समावेश प्रस्तावित नवतेजस्विनी कार्यक्रमात केलेला आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**मौजे ताडील (ता.दापोली, जि.रत्नागिरी) येथील लघुपाटबंधारे
योजना निधी अभावी अपूर्ण असल्याबाबत**

(२४) १६०४५ (२५-११-२०२०). श्री.योगेशदादा कदम (दापोली) : सन्माननीय मृद व जलसंधारण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मौजे ताडील (ता.दापोली, जि.रत्नागिरी) येथील लघुपाटबंधारे योजना निधी अभावी अपूर्ण आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदरहू लघुपाटबंधारे योजना पूर्ण करण्याकरिता निधी उपलब्ध करून देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. शंकरराव गडाख (०३-१२-२०२०) : (१) हे अंशतः खरे आहे.

(२) सदर योजनेचे ७० % काम पूर्ण झाले असून प्रकल्पावर आजतागायत रु. १८६९.५८ लक्ष इतका खर्च झालेला आहे. प्रकल्पाच्या उर्वरित कामांसाठी द्वितीय सुधारित प्रशासकीय मान्यता घेणे आवश्यक आहे. त्यानुसार प्रकल्पाच्या द्वितीय सुधारित प्रशासकीय मान्यतेचे अंदाजपत्रक तयार करून मान्यता घेण्याची कार्यवाही प्रगतीपथावर आहे. त्यानंतर निधीच्या उपलब्धतेनुसार प्रकल्पाचे उर्वरित काम पूर्ण करण्याचे विभागाचे नियोजन आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**नायगांव दत्तापूर (ता.मेहकर, जि.बुलढाणा) येथील अंगणवाडीमध्ये वितरीत करण्यात येत
असलेल्या पोषण आहाराची गुणवत्ता निकृष्ट असल्याबाबत**

(२५) १६०६८ (२५-११-२०२०). श्री.संजय रायमुलकर (मेहकर) : सन्माननीय महिला व बालविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) नायगांव दत्तापूर (ता.मेहकर, जि.बुलढाणा) येथील अंगणवाडी क्र.२ मध्ये दिनांक १ ऑक्टोबर, २०२० रोजी वा त्यासुमारास पोषण आहाराची गुणवत्ता तपासली असता गहू व तांदूळ यामध्ये किडे निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, राज्याच्या एकात्मिक बालविकास योजनेअंतर्गत निकृष्ट कडधान्यांचा पुरवठा होत असून सदर कंत्राटदारांची तात्काळ उच्चस्तरीय चौकशी करण्याची मागणी स्थानिक लोकप्रतिनिधीनी मा.महिला व बालविकास मंत्री यांच्याकडे माहे ऑक्टोबर, २०२० मध्ये वा त्यादरम्यान लेखी निवेदनाद्वारे केली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त निवेदनाच्या अनुषंगाने शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

अॅड. यशोमती ठाकूर (सोनावणे) (०३-१२-२०२०) : (१), (२) व (३) नायगांव दत्तापूर (ता.मेहकर, जि.बुलढाणा) येथील अंगणवाडी क्र.२ मध्ये दि.१०.१०.२०२० रोजी लाभार्थ्यांना वाटप करण्यात आलेला आहार निकृष्ट असल्याबाबत प्राप्त तक्रारीच्या अनुषंगाने आहाराचे सॅमपल तपासणीसाठी प्रादेशिक प्रयोगशाळा अमरावती यांचेकडे पाठविण्यात आले होते.

प्रादेशिक प्रयोगशाळा अमरावती यांच्या प्राप्त अहवालानुसार सदर आहाराचा दर्जा हा FS & S Regulations २०११ नुसार योग्य असल्याबाबत प्रमाणित करण्यात आले आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

अंजनीखुर्द ते शिवणीपिसा (जि.बुलढाणा) या रस्त्याची झालेली दुरुवस्था

(२६) १६०७१ (१३-११-२०२०). श्री.संजय रायमुलकर (मेहकर) : सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) अंजनीखुर्द ते शिवणीपिसा (जि.बुलढाणा) या पाच किमी अंतराच्या रस्त्याची दुरुवस्था झाली असून अनेक ठिकाणी खड्डे पडल्याने पावसाचे पाणी साचून अपघात होत असल्याने या रस्त्यांची तातडीने दुरुस्ती करण्याची मागणी नागरिकांनी लेखी निवेदनाद्वारे माहे ऑक्टोबर, २०२० मध्ये वा त्या दरम्यान संबंधित विभागाकडे केली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, याबाबत चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व तदनुसार शासनाने सदर रस्त्यांची दुरुस्ती करणेबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. हसन मुश्रीफ (०३-१२-२०२०) : (१) अंशतः खरे आहे.

(२) अंजनीखुर्द ते शिवणीपिसा हा रस्ता इतर जिल्हा मार्ग क्र.१४२ या रस्त्याचा भाग आहे.या रस्त्याची एकूण लांबी १३.५० कि.मी.असून सा.क्र.२/२०० ते ६/८०० ही लांबी अंजनीखुर्द ते शिवणीपिसा अशी आहे.

या रस्त्याच्या सा.क्र.३/८०० ला समृद्धी महामार्ग छेदून जातो. समृद्धी महामार्गासाठी आवश्यक गौणखनिज जादा क्षमतेच्या जड वाहनाद्वारे वाहतूक केल्यामुळे या रस्त्याचा पृष्ठभाग दबला गेला आहे व खड्डे पडले आहेत, असे चौकशीत आढळून आले आहे. त्यामुळे जिल्हा परिषदेद्वारे कार्यकारी अभियंता, महाराष्ट्र राज्य रस्ते विकास महामंडळाकडे खराब झालेला पृष्ठभाग दुरुस्त करून देण्याची विनंती करण्यात आली आहे.

सदर रस्त्याच्या दुरुस्तीचे काम निधीच्या उपलब्धतेनुसार टप्प्याटप्प्याने हाती घेण्याचे जिल्हा परिषदेचे नियोजन आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**मौजे शिक्रापुर (ता.शिरूर, जि.पुणे) येथील वेळ नदीत अॅलीकॉन कास्टलॉय प्रा.लि.
या कंपनीने केलेल्या संरक्षण भिंतीच्या कामाबाबत**

(२७) १६२०१ (२१-११-२०२०). श्री.अशोक पवार (शिरूर), श्री.दिलीप मोहिते-पाटील (खेड आळंदी), श्री.चेतन तुपे (हडपसर), श्री.सुनिल शळके (मावळ), श्री.सुनिल टिंगरे (वडगाव शेरी) : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मौजे शिक्रापुर (ता.शिरूर, जि.पुणे) येथील अॅलीकॉन कास्टलॉय प्रा.लि. या कंपनीने शिक्रापुर येथील वेळ नदीवरील जुना व नवीन पुलाच्या मध्ये शाळेतील मुलांच्या खेळण्याच्या मैदानावर सुशोभिकरण व संरक्षण भिंतीचे काम सी.एस.आर फंडातून खर्च करून केल आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर संरक्षण भिंतीचे काम हे नदी पात्रात पुर नियंत्रण रेषेच्या आतमध्ये केल्याने दिनांक १५ ऑक्टोबर, २०२० रोजी झालेल्या अतिवृष्टीमुळे नदीला पूर आल्याने नदी पात्र सोडून शिक्रापुर गावाच्या उत्तरेच्या बाजूने पाबळ रोडच्या जैन मंदिराच्या परिसरात नागरिकांच्या घरांमध्ये व शेतकऱ्यांच्या शेतीमध्ये पाणी गेल्याने नुकसान झाले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय व त्यात काय आढळून आले,

(४) असल्यास, त्यानुसार नदीचे पात्र पुर्ववत करण्यासह नदीपात्रात चुकीच्या बांधलेल्या संरक्षण भिंत बांधकामास परवानगी देणाऱ्या अधिकाऱ्यावर कारवाई करणेबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. जयंत पाटील (०७-१२-२०२०) : (१) होय, सदर काम शिक्रापुर ग्रामपंचायतीने अॅलीकॉन कास्टलॉय प्रा. लि. या कंपनीमार्फत C.S.R. फंडातून केलेले आहे.

(२) होय, अंशतः खरे आहे.

(३) होय.

संरक्षण भिंतीचे काम वेळ नदीच्या मंजूर निळ्या पूरनियंत्रण रेषेच्या आत करणेत आल्याचे चौकशीत आढळून आले आहे.

(४) शिक्रापुर ग्रामपंचायतीने अॅलीकॉन कास्टलॉय प्रा.लि. या कंपनीमार्फत C.S.R. फंडातून केलेले आहे. या कामाबाबत संबंधितांनी सक्षम प्राधिकरणाकडून परवानगी घेतलेली नाही.

उपविभागीय अधिकारी, तथा उपविभागीय दंडाधिकारी, पुणे यांनी दि.२०/११/२०२० रोजी अॅलीकॉन कास्टलॉय प्रा.लि. यांना भिंतीचे अनधिकृत बांधकाम स्वखर्चातून १५ दिवसांचे आत काढून टाकणेचे आदेश बजावले आहेत.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

सफाळे (जि.पालघर) येथील प्राथमिक आरोग्य केंद्राचे श्रेणीवर्धन करणेबाबत

(२८) १६२९५ (१५-११-२०२०). श्रीमती मनिषा चौधरी (दहिसर) : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य व कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) सफाळे (जि.पालघर) येथील प्राथमिक आरोग्य केंद्राचे श्रेणीवर्धन करून ३० खाटांचे ग्रामीण रुग्णालय मंजूर करणेबाबतचा प्रस्ताव शासनास सादर केला आहे, हे खरे आहे काय.
- (२) असल्यास, त्याअनुषंगाने सफाळे येथील प्राथमिक आरोग्य केंद्राचे श्रेणीवर्धन करून ३० खाटांचे ग्रामीण रुग्णालय मंजूर करणेबाबतच्या प्रस्तावाला मान्यता देऊन ग्रामीण रुग्णालयाचे काम तातडीने सुरु होणेसाठी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे.
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. राजेश टोपे (०३-१२-२०२०) : (१) हे खरे आहे.

- (२) सन २०११ च्या लोकसंख्येवर आधारित नवीन रुग्णालय सुरु करणे व कार्यान्वित रुग्णालयाचे श्रेणीवर्धन करणे यासाठी जोडबूहत आराखडा तयार करण्याची कार्यवाही आरोग्य सेवा आयुक्तालय स्तरावरून सुरु असून सफाळे (जि.पालघर) येथील प्राथमिक आरोग्य केंद्राचे ३० खाटांचे ग्रामीण रुग्णालयामध्ये श्रेणीवर्धन करण्याच्या मागणीबाबत तपासणी करून निकषानुसार जोडबूहत आराखड्यामध्ये समाविष्ट करण्याची कार्यवाही सुरु आहे.
- (३) प्रश्न उद्भवत नाही.

उल्हासनगर (जि.ठाणे) येथील मध्यवर्ती रुग्णालयाचे ठाणे जिल्हा नियोजन (DPDC) मध्ये समाविष्ट करणेबाबत

(२९) १६३१७ (२६-११-२०२०). श्री.कुमार आयलानी (उल्हासनगर) : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य व कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) उल्हासनगर (जि.ठाणे) येथील मध्यवर्ती रुग्णालयामध्ये कर्जत, कसारा, शहापूर, मुरबाड, टिटवाळा, वांगणी तसेच ग्रामीण भागातून दररोज सुमारे बाहय रुग्ण तपासणीसाठी (OPD) सुमारे ७०० ते ८०० रुग्ण उपचारासाठी येत असून त्यांना योग्य सोयी-सुविधा मिळत नसल्याने रुग्णांची गैरसोय होत असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सदर रुग्णालयास राज्य शासनाकडून कमी निधी प्राप्त होत असून सदर रुग्णालयाचे ठाणे जिल्हा नियोजन (DPDC) मध्ये समाविष्ट केल्यास अधिक सोयी सुविधा प्राप्त होऊ शकतील यासाठी या रुग्णालयाचे ठाणे जिल्हा नियोजनमध्ये समाविष्ट करण्याची मागणी लोकप्रतिनिधी यांनी जिल्हाधिकारी, ठाणे याना दिनांक ८ ऑक्टोबर २०२० रोजी वा त्यासुमारास निवेदनाद्वारे केली आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, त्यानुषंगाने सदर रुग्णालय डीपीडीसी मध्ये समाविष्ट करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. राजेश टोपे (०८-१२-२०२०) : (१) हे खरे नाही.

(२) हे खरे आहे.

(३) व (४) दिनांक २७ सप्टेंबर, २०१६ च्या शासन निर्णयान्वये, सार्वजनिक आरोग्य विभागांतर्गत जिल्हा वार्षिक योजनेतर्गत राबविण्यात येत असलेल्या योजनाबाबत मार्गदर्शक सूचना देण्यात आलेल्या आहेत. यासंदर्भात सर्वसमावेशक व स्वयंस्पष्ट शासन निर्णय निर्गमित करण्यासाठी प्रस्ताव शासनास पाठविण्याबाबत आवश्यक त्या सूचना ११ फेब्रुवारी, २०२० च्या पत्रान्वये आयुक्त, आरोग्य सेवा यांना देण्यात आलेल्या आहेत.

शिरपूर (ता.जि.बुलढाणा) येथील नदीवर पुल वजा बंधारा बांधण्याबाबत

(३०) १६४२९ (२१-११-२०२०). **श्रीमती श्वेता महाले (चिखली) :** सन्माननीय मृद व जलसंधारण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) शिरपूर (जि.बुलढाणा) या गावाच्या उत्तरेला नदी असल्याने शिरपूर शिवारातील शेती दोन भागात विभागली गेली असून सदर नदीवरून शेतकऱ्यांना जाण्यास गैरसोयीचे होत असल्याने या ठिकाणी पुल वजा बंधाराचे काम करण्यात यावे अशी मागणी स्थानिक लोकप्रतिनिधींनी कार्यकारी अभियंता, लघु जलसंधारण विभाग, बुलढाणा यांचेकडे लेखी स्वरूपात दिनांक ३० सप्टेंबर, २०२० रोजी वा त्यासुमारास केली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) तसेच सदर नदीवर लोकवर्गणी मधून बांधलेला पुल यावर्षीच्या (२०२०) अतिवृष्टी मध्ये वाहून गेला, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय व त्यानुसार सदर नदीवर तात्काळ पुल वजा बंधारा बांधण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. शंकरराव गडाख (०४-१२-२०२०) : (१) व (२) होय. हे खरे आहे.

(३) पुल वजा बंधारा बांधण्याबाबत सर्वेक्षण व अंदाजपत्रक तयार करण्याचे काम प्रगतीत आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

भिवापूर वीरखंडी (धापला) (ता.कुही, जि.नागपूर) मार्गावरील गतवर्षी खचलेल्या पुलाच्या नवीन प्रस्तावास मंजूरी मिळण्याबाबत

(३१) १६४६७ (२५-११-२०२०). **श्री.मोहन मते (नागपूर दक्षिण) :** सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) भिवापूर वीरखंडी (धापला) (ता.कुही, जि.नागपूर) मार्गावरील गतवर्षी खचलेल्या पुलाच्या नवीन प्रस्तावाला मंजूरी मिळाली नसल्याबाबतचे माहे जुलै, २०२० च्या शेवटच्या आठवड्यात वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, या खचलेल्या पुलाच्या नवीन बांधकामाकरीता माजी वि.स.स. यांनी शासनास प्रस्ताव पाठविला होता, परंतु त्यानंतर आचारसंहिता लागल्यामुळे त्या प्रस्तावास अद्यापही मंजूरी मिळालेली नाही, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, या पुलाच्या नवीन बांधकामाकरीता निधी उपलब्ध न झाल्यास तेथील सरपंच, ग्रामपंचायत सदस्य उपोषणाला बसणार आहेत, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, याबाबत चौकशी करून सदर खचलेल्या पुलाच्या नवीन बांधकामाच्या प्रस्तावास मंजूरी देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. हसन मुश्रीफ (०३-१२-२०२०) : (१) व (२) हे खरे आहे.

- (३) जिल्हा परिषदेकडे अशा प्रकारचे निवेदन प्राप्त झाल्याचे आढळून आले नाही.
- (४) सदर नवीन पुलाचे काम निधीच्या उपलब्धतेनुसार हाती घेण्याचे जिल्हा परिषदेचे नियोजन आहे.
- (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

शहापूर (जि.ठाणे) येथे फार्महाऊसमुळे ७ गावांचे पाणी अडविले गेल्याबाबत

(३२) १६५४६ (२५-११-२०२०). श्री.योगेश सागर (चारकोप) : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) शहापूर (जि.ठाणे) तालुक्यातील डोळखांब पासून सुमारे तीन किलोमीटर अंतरावर ढाढरे गावात २००२ मध्ये लाघुपाटबंधारे विभागाने तलाव बांधल्याने वाधाने, डोंगरवाडी उंबरवाडी, नामपाडा, खरपत-१ खरपत-२, लाकूडपाडा आणि अन्य गावांना व शेतीला पाणी मिळाले, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, डोळखांब व ढाढरे गावापासून जवळच १७०० एकरमध्ये एक अलिशान फार्महाऊस बांधले असून ढाढरे तलावाचे पाणी अडवून ते थेट फार्महाऊस पर्यंत नेण्यात आले असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, ग्रामस्थांना तिव्र पाणी टंचाईचा सामना करावा लागत असल्याने याबाबतची चौकशी शासनाने केली आहे काय व त्यानुसार कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. जयंत पाटील (०२-१२-२०२०) : (१) अशंत: खरे आहे.

ढाढरे, ता.शहापूर (जि.ठाणे) गावांमध्ये जलसंपदा विभागामार्फत बांधण्यात आलेला नाही. परंतु ढाढरे गावाचे पश्चिमेस शाई नदीवर शिरोशी ता.मुरबाड जि.ठाणे येथे सन २००८ मध्ये को.प.बंधारा बांधला आहे. सदर बंधान्यामधून खाजगी उपसा सिंचनाद्वारे शिरोशी, माळ व ढाढरे या गावातील ११६.६५ हेक्टर क्षेत्र लाभक्षेत्रात येत आहे.

(२) शिरोळी, माळ व ढाढरे या गावातील शेतकरी स्वखर्चाने उपसाद्वारे ११६.६५ हेक्टर एवढ्या क्षेत्रास शिरोशी को.प.बंधान्यावरून सिंचनासाठी पाणी उचलतात. फार्म हाऊस बंधान्याच्या लाभक्षेत्रामध्ये आहे.

(३) अद्याप पिण्यासाठी कोणतीही मागणी ग्रामस्थांकडून प्राप्त झालेली नाही. तथापि बिगर सिंचन पाणी वापरासाठी मागणी प्राप्त झालेनंतर निर्धारित केलेल्या (Sectoral Allocation) क्षेत्रिय वाटपाच्या मर्यादेप्रमाणे पाणी आरक्षणाबाबत योग्य ती कार्यवाही करण्यात येईल.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

उस्मानाबाद येथे शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालय स्थापन करण्याच्या प्रस्तावाबाबत

(३३) १६५९६ (२६-११-२०२०). श्री.कैलास घाडगे पाटील (उस्मानाबाद), श्री.राणाजगजीतसिंह पाटील (तुळजापूर) : सन्माननीय वैद्यकीय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) उस्मानाबाद येथे शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालय सुरु करण्याचा प्रस्ताव शासनाच्या विचाराधीन असून त्यासाठी आवश्यक असणारी जमीन व इतर बाबींची पूर्तता करण्यात आली आहे आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उस्मानाबाद जिल्हा निती आयोगाने देशातील निवडलेल्या दरडोई कमी उत्पन्न असलेल्या अकांक्षित ११५ जिल्ह्यांपोकी एक जिल्हा असून अकांक्षित जिल्ह्याच्या विकासासाठी विशेष योजना जाहिर केली असून सदर योतनेत आकांक्षित जिल्ह्यात आरोग्य सुविधांचे बळकटीकरण करण्यासाठी निधीची विशेष तरतूद केलेली असते, हे खरे आहे काय,

(३) असल्यास, या जिल्ह्यामधील नागरिकांना उच्च दर्जाच्या आरोग्य सुविधा उपलब्ध होण्यासाठी उस्मानाबाद येथे शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालय सुरु करण्याची मागणी लोकप्रतिनिधींनी वेळोवेळी मौखिक तसेच लेखी पत्राद्वारे केली आहे, हे खरे आहे काय,

(४) असल्यास, देशामध्ये नवीन ७५ जिल्ह्यांमध्ये वैद्यकीय महाविद्यालय सुरु करण्याची घोषणा केंद्र शासनाने केलेली असून त्यामध्ये उस्मानाबाद जिल्ह्याचा समावेश करण्याबाबतचा रितसर मंजूर प्रस्ताव तयार करून केंद्र शासनाकडे पाठविण्याची लोकप्रतिनिधींनी वारंवार लेखी पत्राद्वारे मागणी केलेली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(५) असल्यास, सदर शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालय उस्मानाबाद येथे सुरु करण्याचा प्रस्तावास मंजूरी देवून केंद्राकडे अद्याप न पाठविण्याचे कारणे काय आहेत,

(६) असल्यास, सदरहू प्रस्ताव केंद्र शासनाकडे पाठविण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे ?

श्री. अमित विलासराव देशमुख (०१-१२-२०२०) : (१) हे अंशतः खरे आहे. सदर प्रस्ताव शासनाच्या विचाराधीन आहे.

(२) हे अंशतः खरे आहे.

(३) हे अंशतः खरे आहे.

(४) हे अंशतः खरे आहे.

(५) व (६) सदर प्रस्ताव शासनाच्या विचाराधीन आहे.

**भिमा नदीवरील मौजा वडापूर (ता.जि.सोलापूर) येथील बॅरेजच्या बांधकामाकरिता
निधी उपलब्ध करून देण्याबाबत**

(३४) १६६३९ (२५-११-२०२०). श्री.सुभाष देशमुख (सोलापूर दक्षिण) : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) दक्षिण सोलापूर मधील भिमा नदीवरील मौजा वडापूर (ता.जि.सोलापूर) येथील बॅरेजच्या बांधकामाकरिता रुपये २५ कोटी निधीची आवश्यकता असल्याने स्थानिक लोकप्रतिनिधींनी मा.जलसंपदा मंत्री यांच्याकडे माहे ऑगस्ट, २०२० मध्ये वा त्यादरम्यान निवेदनाद्वारे मागणी केली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर बॅरेजच्या बांधकामामुळे ९ ते ५० टी.एम.सी. पाणी अडविले जाणार आहे, हे ही खरे आहे,

(३) असल्यास, त्याअनुषंगाने सदर बॅरेजच्या बांधकामाकरिता तात्काळ निधी उपलब्ध करून देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. जयंत पाटील (०१-१२-२०२०) : (१) होय, दक्षिण सोलापूर मधील भिमा नदीवरील मौजा वडापूर (ता.जि.सोलापूर) येथील बॅरेजच्या बांधकामाकरिता रुपये २५ कोटी निधीची तरतूद करणेबाबत स्थानिक लोकप्रतिनिधींनी मा.जलसंपदा मंत्री यांच्याकडे माहे ऑक्टोबर, २०२० रोजी मागणी केली आहे.

(२) नाही.

प्रस्तुत बॅरेजच्या बांधकामामुळे मुळ को.प.बंधान्याच्या प्रकल्पीय पाणीसाठ्या इतकेच म्हणजे ४.६७२ दलघमी (०.१६५ टीएमसी) पाणी अडविले जाणार आहे.

(३) नियोजित डिसेंबर, २०२० मधील हिवाळी अधिवेशनामध्ये लाक्षणिक पुरवणी मागणी विधीमंडळास सादर करण्याचे नियोजन आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**अहमदनगर जिल्हा परिषदेत पशुवैद्यकीय दवाखान्यावर सौर ऊर्जा प्रकल्प
उभारण्याचे काम न करताच कंत्राटदाराला देयक अदा केल्याबाबत**

(३५) १६६५२ (१४-११-२०२०). श्री.लहू कानडे (श्रीरामपूर) : सन्माननीय पशुसंवर्धन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) अहमदनगर जिल्हा परिषदेत पशुवैद्यकीय दवाखान्यावर सौर ऊर्जा प्रकल्प उभारण्याचे काम न करताच कंत्राटदाराला सुमारे २ कोटी ७० लाख रुपयांचे देयक अदा केल्याचे पशुसंवर्धन समितीने केलेल्या चौकशीत दिनांक २४ ऑक्टोबर, २०२० रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, या प्रकरणाची शासनाने चौकशी केली आहे काय व चौकशीत काय आढळून आले,
- (३) असल्यास, त्यानुसार संबंधित दोषींवर शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. सुनिल केदार (०१-१२-२०२०) : (१) व (२) पशुसंवर्धन विभागाने सन २०१९-२० या आर्थिक वर्षात एकूण ७७ सोलर पॉवर सिस्टीम नेट मिटरिंगसह बसविणेच्या कामांना जिल्हा परिषद, अहमदनगर यांच्याकडून प्रशासकीय मान्यता देऊन निधी, अहमदनगर जिल्हा परिषदेच्या कार्यकारी अभियंता बांधकाम विभाग दक्षिण व कार्यकारी अभियंता बांधकाम विभाग उत्तर यांचेकडे वर्ग करण्यात आला होता.

बांधकाम विभागामार्फत एकूण ७७ दवाखान्यांपैकी ७५ दवाखान्यांवर ३ किलोवॉट क्षमतेचे सौरसंच आणि बॅटरी बॅकअपसह सोलर पॉवर सिस्टीम बसविली आहे. तथापि, अद्याप नेट मिटरिंगसह पारेशन जोडणीचे काम अपूर्ण असताना रु.२५१.०० लक्षचे देयके अदा केल्याचे, पशुसंवर्धन व दुग्ध शाळा समिती जिल्हा परिषद अहमदनगर यांच्या दि.१२/१०/२०२० च्या मासिक सभेमध्ये आढळून आल्याने, सभापती पशुसंवर्धन व दुग्धशाळा समिती जिल्हा परिषद, अहमदनगर यांनी संबंधित व्यक्तीवर कारवाई करण्याच्या सूचना दिल्या आहेत.

त्याप्रमाणे बांधकाम विभागाकडून चौकशी अधिकाऱ्यांची नियुक्ती करण्यात आली असून संबंधित कंत्राटदाराकडून देखील खुलासा मागविण्यात आला आहे.

- (३) चौकशी अहवाल प्राप्त झाल्यानंतर, त्या अनुषंगाने नियमानुसार कारवाई करण्यात येईल.
- (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

जिंतुर (जि.परभणी) तालुक्यातील मुख्यमंत्री ग्रामसडक योजनेत झालेल्या गैरकारभाराबाबत

(३६) १६६७९ (१५-११-२०२०). श्रीमती मेघना साकोरे बोर्डीकर (जिंतुर) : सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) जिंतुर (जि.परभणी) तालुक्यातील मुख्यमंत्री ग्रामसडक योजनेतर्गत गणेशपुर ते बोरकीनी नरसापुर या रस्त्याच्या दुरुस्तीसाठी दोन कोटी ४२ लाख ७२ हजारांचा निधी मंजूर होऊन सदर रस्त्याचे काम पूर्ण करण्यासाठी दिनांक २ ऑगस्ट, २०२० ही अंतिम तारीख देऊनही अद्याप रस्त्याचे काम पूर्ण झाले नसल्याचे दिनांक ८ सप्टेंबर, २०२० रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, सदर रस्त्याचे काम पूर्ण झाले नसतांनाही रस्त्यालगत शासकीय फलकावर रस्त्याचे काम पूर्ण झाले आहे असे नमूद केले आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, सदर रस्त्याच्या कामाची शासनाने चौकशी केली आहे काय व त्यानुसार दोषी कंत्राटदार व अधिकारी यांच्यावर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. हसन मुश्रीफ (०२-१२-२०२०) : (१) होय, हे खरे आहे.

सदर कामाचा कार्यारंभ आदेश दि.०८.०३.२०१९ रोजी देण्यात आला असून सदर कामाची मुदत दि.०७.०३.२०२० पर्यंत होती. सदर काम अद्याप पूर्ण झालेले नाही.

(२) हे खरे नाही.

सदर कामाच्या फलकावर काम पूर्ण करण्याचा अपेक्षित दिनांक दर्शविलेला आहे.

(३) सदर काम वेळेत व माईल स्टोन प्रमाणे न केल्यामुळे संबंधित कंत्राटदारास निविदा अटी व शर्ती नुसार दंड प्रस्तावित करण्यात आला आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**जिल्हा परिषद गडचिरोली अंतर्गत जलसंधारण विभागाच्या खात्यामधून
बनावट धनादेशाद्वारे अपहार केल्याबाबत**

(३७) १६९५६ (१४-११-२०२०). डॉ.देवराव होळी (गडचिरोली) : सन्माननीय मूद व जलसंधारण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) जिल्हा परिषद गडचिरोली अंतर्गत जलसंधारण विभागाच्या खाते क्र.६९२८०२०१००११८०० मधून दिनांक ३ जून २०२० रोजी वा त्यासुमारास बनावट धनादेशाद्वारे २ कोटी ८६ लक्ष १३ हजार रुपये काढून अपहार केला आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, जिल्हा परिषदेतील अधिकारी वा कर्मचाऱ्यांच्या संगनमताने रक्कम खात्यातून काढून घेतली आहे, हे खरे आहे काय,

(३) असल्यास, या प्रकरणात नागपूर, गोंदिया, मध्यप्रदेश या भागातील ६ आरोपींना अटक करण्यात आली परंतु स्थानिक गुन्हेगारांना जाणीवपूर्वक संरक्षण दिले जात आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, या प्रकरणाची शासनाने चौकशी केली आहे काय व त्यानुसार या गुन्ह्यातील दोषी अधिकारी व कर्मचारी यांच्यावर कारवाई करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. शंकरराव गडाख (०१-१२-२०२०) : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) अंशतः खरे आहे.

जिल्हापरिषदेतील वरिष्ठ सहायक लेखा या कर्मचाऱ्यासह इतर १२ आरोपींविरुद्ध पोलिसस्टेशन गडचिरोली येथे गुन्हा नोंद (गुन्हा क्र.४५८/२०१९) करण्यात आला आहे.

(३) हे खरे नाही.

सदर प्रकरणी पोलीस यंत्रणेकडून नागपूर, गोंदिया, भंडारा, मध्य प्रदेश व स्थानिक आरोपीसह एकूण १३ आरोपींना अटक करण्यात आली आहे.

(४) सदर प्रकरणी मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद, गडचिरोली यांच्या दि.१.१०.२०१९ च्या पत्रान्वये सदर प्रकरणाची चौकशी करण्यासाठी उप मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद, गडचिरोली (बा.क.) व मुख्य लेखा तथा वित्त अधिकारी, जिल्हा परिषद, गडचिरोली यांची समिती नेमण्यात येवून समितीद्वारे चौकशी करण्यात आली आहे. चौकशी अहवालानुसार बनावट धनादेशाचा वापर करून आरटीजीएसद्वारे अज्ञाताकडून रक्कम रुपये २,८६,१३,८५१/- काढण्यात आली आहे.

सदर प्रकरणी गडचिरोली पोलीस स्टेशन येथे गुन्हा नोंद करण्यात आला असून पोलीस विभागाने १३ आरोपींना अटक केली आहे. त्यांचेविरुद्ध मा.न्यायदंडाधिकारी, प्रथमश्रेणी न्यायालय, गडचिरोली यांचे न्यायालयात दिनांक ३.११.२०२० रोजी दोषारोपपत्र दाखल करण्यात आले असून प्रकरण मा. न्यायालयात न्यायप्रविष्ट आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

जिल्हा परिषद गडचिरोली बांधकाम विभागांतर्गत उपविभाग धानोरा कडून करण्यात आलेल्या रस्ता व रस्त्यावरील मोरीच्या बांधकामात झालेला गैरव्यवहार

(३८) १६९७८ (१४-११-२०२०). डॉ.देवराव होळी (गडचिरोली), श्री.बंटी भांगडिया (चिमूर) : सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) सन २०१७-१८ या वर्षात जिल्हा परिषद बांधकाम उपविभाग धानोरा कडून देऊळगाव-मिचगाव VR No. १३ या रस्त्यावर खडीकरण-डांबरीकरण अं.३५ लक्ष रुपये व उदेगाव - नवेगाव VR No.६ या रस्त्यावर मोरीचे अं. ३० लक्ष रुपयांचे बांधकाम मंजूर करण्यात आले आहेत, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, मात्र सांखिकी व तालुका नकाशा नुसार त्या ठिकाणी कोणत्याही प्रकारचे कामे न करता त्या कामांचे मोजमाप पुस्तिका व देयके तयार करून त्या देयकाची रक्कम कंत्राटदाराला अदा करण्यात आली आहे, हे खरे आहे काय,

(३) असल्यास, या ठिकाणी कोणतेही काम झालेले नसल्याने याबाबतची देयके देण्यात येवू नये याबाबत पंचायत समिती धानोराला प्रत्यक्ष पुराव्यासहित तक्रारी करण्यात आल्या आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, तक्रारीच्या अनुषंगाने सदर रस्ता व रस्त्यावरील मोरीच्या बांधकामाची शासनाने चौकशी केली आहे काय व त्यात काय आढळून आले,

(५) असल्यास, त्यानुसार संबंधित दोषींवर कारवाई करणेबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(६) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. हसन मुश्रीफ (०१-१२-२०२०) : (१) हे खरे आहे.

(२) व (३) अंशतः खरे आहे.

(४) देऊळगांव मिचगांव रस्ता अनियमितते प्रकरणी प्राप्त झालेल्या तक्रारीच्या अनुषंगाने मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद, गडचिरोली यांचेमार्फत चौकशी करण्यात आली आहे.

(५) सन २०१७-१८ मध्ये जिल्हा वार्षिक योजनेअंतर्गत देऊळगांव मिचगांव (खु) ग्रामीण मार्ग क्र.१३ या रस्त्यावर काम मंजूर होते. तथापि, देऊळगांव मिचगांव (बु) ग्रामीण मार्ग क्र.१२या रस्त्यावर नामसाधर्म्यामुळे जिल्हा परिषदेमार्फत डांबरीकरणाचे काम करण्यात आले.

या कामातील अनियमिततेप्रकरणी अंदाजपत्रक तयार करणा-या शाखा अभियंता व तत्कालीन प्रभारी उप विभागीय अभियंता यांच्या दोन वेतनवाढी व काम करून घेणारे शाखा अभियंता यांची एक वार्षिक वेतनवाढ रोखण्याची कार्यवाही विभागीय चौकशीअंती जिल्हा परिषदेमार्फत करण्यात आली आहे.

तसेच उदेगांव नवेगांव रस्त्याच्या कामाची चौकशी केली असता हे काम उदेगांव नवेगांव ग्रामीण मार्ग क्रमांक ६ वरच करण्यात आले असून याबाबत राज्य गुणवत्ता निरीक्षक यांचेकडून या कामाची तपासणी करण्यात आली असून काम सुस्थितीत आहे.

(६) प्रश्न उद्भवत नाही.

जिंतूर व सेलू (जि.परभणी) तालुक्यातील जलसंधारण विभागाच्या कामांमध्ये झालेली अनियमितता

(३९) १७१२१ (१४-११-२०२०). श्रीमती मेघना साकोरे बोर्डीकर (जिंतूर) : सन्माननीय मृद व जलसंधारण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) जिंतूर व सेलू (जि.परभणी) तालुक्यातील जलसंधारण विभागाच्या सन २०१८- १९ मध्ये झालेल्या अंदाजे ३९ कामांमध्ये अनियमितता झाली असल्याचे कामाच्या मोजमाप पुस्तिकेत खाडाखोड झाल्यामुळे प्रशासनाच्या वरिष्ठ स्तरावर माहे ऑक्टोबर, २०२० मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, याप्रकरणी दोषींवर गुन्हे दाखल करण्याची शिफारस परभणी येथील उपविभागीय जलसंधारण अधिकारी तथा चौकशी अधिकारी यांनी औरंगाबाद येथील व्यवस्थापकीय संचालक यांच्याकडे केली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, त्यानुसार शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. शंकरराव गडाख (०१-१२-२०२०) : (१) अंशतः खरे आहे.

परभणी जिल्ह्यातील जिंतूर व सेलू तालुक्यातील महाराष्ट्र जलसंधारण महामंडळा अंतर्गत कोल्हापूरी बंधान्यांच्या कामात झालेल्या अनियमिततेबाबत अप्पर आयुक्त जलसंधारण, मृद व जलसंधारण प्रादेशिक क्षेत्र, नागपूर यांना दि. २८/०९/२०२० रोजीच्या पत्रान्वये चौकशी करण्याचे निर्देश देण्यात आले आहेत.

- (२) नाही, हे खरे नाही.
- (३) प्रश्न उद्भवत नाही.
- (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

परदरी (जि.औरंगाबाद) येथील मुख्यमंत्री ग्रामसडक योजनेतून करण्यात आलेला रस्त्याचे काम अपूर्ण असल्याबाबत

(४०) १७३३९ (१४-११-२०२०). श्री.प्रदीप जैस्वाल (औरंगाबाद मध्य) : सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) देवळाई चौकापासून ५ किमी अंतरावर असलेल्या प्रमुख जिल्हामार्ग ते परदरी (जि.औरंगाबाद) रस्त्याच्या कामासाठी मुख्यमंत्री ग्रामसडक योजनेतर्गत १ कोटी ६० लाख रुपयांचा निधी मंजूर करण्यात आला आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, रस्त्याच्या कामाची मुदत उलटून १३ महिने पूर्ण झाले असताना रस्त्याचे काम अपूर्ण असून झालेल्या रस्त्याचे कामही अत्यंत निकृष्ट दर्जाचे झाले असल्याने रस्त्याची दुरुवस्था झाली आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय व त्यानुसार संबंधित दोषी अधिकारी व कंत्राटदारावर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. हसन मुश्रीफ (०२-१२-२०२०) : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) व (३) सदर रस्त्याचे काम अपूर्ण आहे हे खरे आहे. तथापि रस्त्याचे काम निकृष्ट दर्जाचे झालेले नाही.

सदर कामास दि. ११.०९.२०१८ रोजी कार्यारंभ आदेश दिला असून सदर कामाची मुदत १२ महिने म्हणजेच दि.१०.०९.२०१९ पर्यंत होती. सदर काम सद्यस्थितीत प्रगतीपथावर असून रस्त्याच्या ३.४० कि.मी. लांबीत एम.पी.एम. चे काम झालेले आहे. सदर कामाची राज्य गुणवत्ता निरीक्षक व वरीष्ठ राज्य गुणवत्ता निरीक्षक यांनी वेळोवेळी तपासणी केली असून त्यांनी सदर कामास समाधानकारक शेरा दिला आहे.

सदर कामास झालेल्या विलंबाबाबत संबंधित ठेकेदारास नियमाप्रामणे दंड आकारण्यात येत आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

मौजे आंब्रड (ता.कुडळ, जि.सिंधुदूर्ग) येथील प्रशासकीय मान्यता देण्यात आलेल्या धरणाचे काम पूर्ण करणेबाबत

(४१) १७३५० (२५-११-२०२०). श्री.सुभाष देशमुख (सोलापूर दक्षिण) : सन्माननीय मृद व जलसंधारण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) मौजे आंब्रड (ता.कुडळ, जि.सिंधुदूर्ग) येथील सन २०१६ मध्ये प्रशासकीय मान्यता देण्यात आलेल्या धरणाचे काम तातडीने पूर्ण करण्याचे मा.जलसंधारण मंत्री यांनी माहे ऑक्टोबर, २०२० मध्ये वा त्यासुमारास आश्वासन दिले,हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सदरहू धरणामुळे पाणी टंचाईची समस्या दूर होऊन शेतीलाही पाणी उपलब्ध होणार असताना धरणास प्रशासकीय मान्यता मिळून ४ वर्षे होऊनही धरणाचे काम अपूर्ण आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय व त्यानुसार सदर धरणाचे काम तात्काळ सुरु करणेबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे, तसेच काम केव्हापर्यंत पूर्ण होणे अपेक्षित आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. शंकरराव गडाख (०३-१२-२०२०) : (१) व (२) होय खरे आहे.

सदर धरणामध्ये पाणीसाठा निर्माण झाल्यानंतर मौजे आंब्रड येथील १६८ हेक्टर क्षेत्र अप्रत्यक्ष रित्या सिंचनाखाली येणार असून पिण्यासाठी पाण्याचाही प्रश्न सुटणार आहे.

(३) व (४) दरसूची बदलामुळे प्रकल्पाच्या किंमतीतील वाढ, मुख्य विमोचकाच्या द्वारनिर्मिती कामासाठी यांत्रिकी विभागाचा असमन्वय, यांत्रिकी विभागाच्या निविदा प्रक्रीयेची कार्यवाही चालू होती तसेच मार्च २०२० पासून कोविड-१९ या रोगाच्या साथीच्या पार्श्वभूमिवर लॉकडाऊनमुळे जिल्ह्यांच्या सीमा बंद असल्यामुळे प्रकल्पस्थळी यांत्रिकी विभागाचे साहित्य पोचू शकले नाही, लॉकडाऊन टप्पा १ व २ मध्ये डिझेल पुरवठा बंद असल्याने मशिनरीद्वारे प्रकल्पाचे अन्य कोणतेही काम करता येऊ शकले नाही. यास्तव योजनेची कामे पुर्ण होण्यास विलंब झालेला आहे.

सदर योजनेच्या तृतीय सुधारित अंदाजपत्रकाची किंमत १० कोटीपेक्षा जास्त असल्याने सदर सुधारित प्रशासकीय मान्यता अंदाजपत्रकाची छाननी राज्यस्तरीय तांत्रिक सल्लागार समिती (SLTAC) यांचेमार्फत प्रगतिपथावर असून योजनेचे उर्वरित काम जून २०२२ पर्यंत पूर्ण करणेचे नियोजन आहे.

कोल्हापूर जिल्ह्यातील दुधगंगा (काळम्मावाडी) आंतरराज्य प्रकल्पाच्या उजव्या कालव्याच्या अस्तरीकरणाच्या मुळ किंमतीमधून निधी खर्च करण्यास मंजूरी देण्याबाबत

(४२) १७४४५ (२५-११-२०२०). श्री.प्रकाश आबिटकर (राधानगरी) : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) कोल्हापूर जिल्ह्यातील दुधगंगा (काळम्मावाडी) आंतरराज्य प्रकल्पाच्या उजव्या कालवा क्र.१ ते १६ अस्तरीकरण करण्याकरीता नियामक मंडळाच्या दिनांक ६ जून,२०१८ रोजी ९७ व्या मिटींगमध्ये मान्यता देण्यात आली असून कालव्याचे अस्तरीकरणाच्या मुळ किंमतीमधून निधी खर्च करण्यास मंजूरी देण्याची मागणी स्थानिक लोकप्रतिनिधींनी निवेदनाद्वारे माहे ऑक्टोबर, २०२० मध्ये वा त्यादरम्यान मा.जलसंपदा मंत्री यांचेकडे केली आहे, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, त्यानुषंगाने दुधगंगा प्रकल्पाकरीता क्र.१ ते १६ चे अस्तरीकरण करणेबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. जयंत पाटील (०१-१२-२०२०) : (१) होय.

(२) याबाबत महामंडळाच्या दि.१३/१२/२०१९ च्या प्रस्तावाच्या अनुषंगाने "दुधगंगा उजवा कालव्यातून संकल्पित विसर्ग वाहून नेण्यासाठी १ ते १६ कि.मी. मधील दुरुस्ती कामास देखभाल दुरुस्तीच्या लेखाशीर्षाखाली सक्षम स्तरावर स्वतंत्र प्रशासकीय मान्यता देऊन विहित पध्दतीने तरतूद करून काम हाती घेण्यात यावी", असे कार्यकारी संचालक, महाराष्ट्र कृष्णा खोरे विकास महामंडळ, पुणे यांना दि.०२/०७/२०२० च्या पत्रान्वये कळविले आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**मुख्यमंत्री ग्रामसडक योजनेमधून घोटवडे-वाघवडे-मोहडे (ता.राधानगरी, जि.कोल्हापूर)
रस्त्याचे केलेले काम निकृष्ट दर्जाचे झाल्याबाबत**

(४३) १७४५९ (१४-११-२०२०). श्री.प्रकाश आबिटकर (राधानगरी) : सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुख्यमंत्री ग्रामसडक योजनेमधून घोटवडे-वाघवडे-मोहडे (ता.राधानगरी, जि.कोल्हापूर) रस्त्याच्या निकृष्ट कामाच्या दर्जाबाबत चौकशी राज्य गुणवत्ता निरीक्षकमार्फत करण्याची मागणी स्थानिक लोकप्रतिनिधींनी मुख्य अभियंता, मुख्यमंत्री ग्रामसडक योजना, पुणे यांच्याकडे माहे जुन, २०२० मध्ये वा त्यादरम्यान लेखी निवेदनाव्दारे केली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर रस्त्याच्या निकृष्ट कामाबाबत स्थानिक नागरीक व ग्रामपंचायतीमार्फत कार्यकारी अभियंता यांच्याकडे तक्रारी करण्यात आल्या आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदर रस्त्याच्या निकृष्ट दर्जाच्या कामाची राज्य गुणवत्ता निरीक्षक यांच्यामार्फत तपासणी करण्यासह रस्त्याचे काम निकृष्ट दर्जाचे करणाऱ्या दोषींवर कारवाई करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. हसन मुश्रीफ (०२-१२-२०२०) : (१) व (२) होय, हे खरे आहे.

(३) सदर तक्रारीच्या अनुषंगाने राज्य गुणवत्ता निरीक्षक यांचेमार्फत रस्त्याची पाहणी करण्यात आली असून दोषपूर्ण बाबी दुरुस्त करण्याबाबत संबंधित कंत्राटदारास सुचना दिलेल्या आहेत.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

राष्ट्रीय आरोग्य मिशन योजनेअंतर्गत सेवेत कायम करण्याच्या प्रक्रियेत झालेला गैरव्यवहार

(४४) १७५४९ (२६-११-२०२०). श्री.प्रमोद (राजू) रतन पाटील (कल्याण ग्रामीण), श्री.संतोष दानवे (भोकरदन), श्री.देवेन्द्र फडणवीस (नागपूर दक्षिण पश्चिम), श्री.चंद्रकांत (दादा) पाटील (कोथरुड), अॅड.आशिष शेलार (वांद्रे पश्चिम), श्री.सुभाष देशमुख (सोलापूर दक्षिण), श्री.राम कदम (घाटकोपर पश्चिम), श्री.अभिमन्यु पवार (औसा), श्री.राधाकृष्ण विखे-पाटील (शिर्डी), श्री.राजेंद्र पाटणी (कारंजा), श्री.गणपत गायकवाड (कल्याण पूर्व), श्री.किसन कथोरे (मुरबाड), श्री.मंगेश चव्हाण (चाळीसगाव) : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य व कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राष्ट्रीय आरोग्य मिशन योजनेमधील पद भरतीची प्रक्रिया राज्य शासनाकडून राबविण्यात येत असून कंत्राटी तत्त्वावर काम करणाऱ्यां कर्मचा-यांना सेवेत कायम नियुक्ती करण्याच्या प्रक्रियेत सुमारे ४०० कोटी रुपयांचा गैरव्यवहार होत असल्याची बाब माहे ऑक्टोबर, २०२० मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, यासंदर्भातील संवादाच्या ३ फितध्वनी मुद्रकेतील (ऑडिओ क्लिप्स) संवादानुसार सुमारे २० हजार उमेदवार राज्यात असून त्यांना सेवेत कायम करण्यासाठी त्यांच्याकडून १ ते २.५ लाख रुपये जमा केले जात आहेत, हे खरे आहे काय,

(३) असल्यास, यांदर्भात विरोधी पक्षनेता, महाराष्ट्र विधानसभा, यांनी मा.मुख्यमंत्री यांना या गैरव्यवहाराबाबत चौकशी करून संबंधित दोषी विरोधात कारवाई करण्याची मागणीचे पत्र फितध्वनी मुद्रिकेसह (ऑडिओ क्लिप्स) दिनांक २८ ऑक्टोबर, २०२० रोजी वा त्यासुमारास पाठविले आहे, हे ही खरे काय आहे,

(४) असल्यास, या प्रकरणाची शासनाने चौकशी केली आहे काय, त्याचे निष्कर्ष काय आहेत,

(५). असल्यास, त्यानुसार या प्रकरणात दोषी असणा-या संबंधितांवर शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(६) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. राजेश टोपे (०७-१२-२०२०) : (१) या आशयाची तक्रार प्राप्त झाली आहे. हे खरे आहे. परंतू, राष्ट्रीय आरोग्य अभियानातील पदे राज्य शासनाकडून भरण्यात येत नाहीत.

राष्ट्रीय आरोग्य अभियानात कंत्राटी कर्मचाऱ्यांची विविध स्तरांवर सक्षम प्राधिकाऱ्यांद्वारे नियुक्ती केली जाते.

(२), (३), (४) व (५) हे खरे आहे की, मा.विरोधी पक्षनेता, महाराष्ट्र विधानसभा यांनी मा.मुख्यमंत्री महोदयांना या संदर्भात पत्र पाठविले आहे. सदर प्रकरणी मा.विरोधी पक्षनेते यांचे पत्र प्राप्त होण्यापूर्वीच सखोल चौकशी करण्याचे निदेश मंत्री, सार्वजनिक आरोग्य विभाग यांच्या स्तरावरून देण्यात आले होते.

गडचिरोली जिल्ह्यात आरोग्य विभागात कार्यरत असलेल्या कंत्राटी कर्मचाऱ्यांकडून पैसे गोळा करण्याची बाब मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद, गडचिरोली यांच्या निदर्शनास पोलीसांनी आणून दिली होती. त्यानुसार जिल्हास्तरावर करण्यात आलेल्या प्राथमिक चौकशीत असे आढळून आले की, सदर रक्कम ही त्यांच्या संघटनेच्या हितास्तव विहित कार्यासाठी कंत्राटी आरोग्य कर्मचारी यांनी जमा केली होती.

तथापि, प्रस्तुत प्रकरणी प्राप्त झालेली तक्रार व ध्वनीफिली विचारात घेऊन या संदर्भात पोलीसांमार्फत सखोल चौकशी होणे आवश्यक असल्याने आयुक्त, आरोग्य सेवा तथा अभियान संचालक, राष्ट्रीय आरोग्य अभियान, मुंबई यांच्या स्तरावर मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद, गडचिरोली यांना पोलीस स्टेशन, आरमोरी येथे गुन्हा दाखल करण्यात यावा व पोलीसांना तपासासाठी ध्वनीफिल व इतर बाबी उपलब्ध करून देण्यात याव्यात अशा सूचना देण्यात आल्या आहेत.

(६) प्रश्न उद्भवत नाही.

आटपाडी (जि.सांगली) तालुक्यात कोल्हापुरी बंधारेवरील दरवाजे न काढल्याने बंधा-याशेजारील आजुबाजुच्या शेतात पाणी जाऊन शेतीचे नुकसान झाल्याबाबत

(४५) १७५८९ (१४-११-२०२०). श्री.अनिल बाबर (खानापूर) : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) आटपाडी (जि.सांगली) तालुक्यात झालेल्या अतिवृष्टीमुळे कोल्हापुरी बंधारेवरील दरवाजे न काढल्यामुळे बंधा-या शेजारील आजुबाजुच्या शेतात पाणी जाऊन शेतीचे नुकसान झाल्याचे नुकतेच माहे ऑक्टोबर,२०२० मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सदर नुकसानीबाबत स्थानिक लोकप्रतिनिधिनी मा.जलसंपदा मंत्री यांना पत्राद्वारे नुकसान भरपाई मिळणेबाबत मागणी करुनही अद्याप कोणतीच कार्यवाही झालेली नाही, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, याबाबतची पाहणी शासनाने केली आहे काय व त्यात काय आढळून आले,
- (४) असल्यास,तदनुसार नुकसानग्रस्तांना तात्काळ नुकसान भरपाई देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात वा येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. जयंत पाटील (०१-१२-२०२०) : (१) होय. अंशतः खरे आहे.

आटपाडी (जि.सांगली) तालुक्यात टैम्पू उपसा सिंचन प्रकल्पांतर्गत माण नदीवर तसेच स्थानिक नाल्यावर एकूण १२ को.प. बंधारे आहेत. सदरचे बंधारे हे दुष्काळी भागातील असल्याने परतीच्या पावसाचे पाणी अडविण्यासाठी तळातील दोन बर्गे काढले जात नाहीत. परंतु चालू वर्षी दि.१६/०९/२०२० ते १९/०९/२०२० व दि.११/१०/२०२० ते १६/१०/२०२० या कालावधीत या भागात परतीचा पाऊस मोठ्या प्रमाणात झाल्यामुळे नदी / नाल्यांना मोठ्या प्रमाणात पूर येऊन काही बंधा-याच्या ठिकाणी आऊट फ्लॅकींग झाले. अनुसेवाडी (आटपाडी) येथील उजव्या तीरावरील जमीन गट नं.११११ मध्ये पाणी जाऊन शेतीचे नुकसान झाले असून अन्यत्र अशा प्रकारे कोठेही शेतीचे नुकसान झालेले नाही.

(२), (३) व (४) संबंधितांना नुकसान भरपाई मिळणेबाबत मा.आ.श्री.अनिलभाऊ बाबर यांनी त्यांचे दि.२४/०९/२०२० च्या पत्रान्वये मा. मंत्री, जलसंपदा यांचेकडे मागणी केली आहे.

प्रत्यक्ष जागेवर जाऊन क्षेत्रिय अधिकाऱ्यांनी पाहणी केली असता, अनुसेमळा ता.आटपाडी को.प. बंधा-याचे उजव्या तीराकडील मातीभरावा वाहून गेला तसेच श्री.भिमराव अनुसे गट क्र.११११ यांच्या जमिनीची माती बागेसह वाहून गेलेचे दिसून आले.

तसेच महसूल व कृषी विभागाकडून नुकसानीबाबत पंचनामा दि.२३/०९/२०२० करणेत आला असून, पुढील कार्यवाही सुरु आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

मौजे शेलवड (ता.बोदवड, जि.जळगाव) येथील ग्रामपंचायतीने १४ वा वित्त आयोग, दलित वस्ती, ग्राम निधी, स्वच्छ भारत मिशन तसेच इतर विकास निधी मध्ये केलेला गैरव्यवहार

(४६) १७६४२ (१४-११-२०२०). श्री.चंद्रकांत (भाऊ) निंबाजी पाटील (मुक्ताईनगर) :

सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मौजे शेलवड (ता.बोदवड, जि.जळगाव) येथील ग्रामपंचायतवतीने १४ वा वित्त आयोग, दलित वस्ती, ग्राम निधी, स्वच्छ भारत मिशन व इतर विकास निधी मध्ये, तसेच कोरोनाच्या आजाराच्या उपाय योजनांवर केलेल्या खर्चावर मोठ्या प्रमाणात अपहार केल्याप्रकरणी त्रयस्थ समिती नियुक्त करून त्यांचेमार्फत तात्काळ चौकशी करण्याची मागणी मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद जळगाव, जि. जळगाव यांच्याकडे स्थानिक लोकप्रतिनिधीनी दिनांक ५ ऑक्टोबर, २०२० रोजी वा त्यासुमारास लेखी निवेदनाद्वारे केली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर अपहाराची शासनाने चौकशी केली आहे काय व त्यात काय आढळून आले,

(३) असल्यास, त्यानुसार निधीमध्ये अपहार करणाऱ्या संबंधित दोषी अधिकारी व प्रभारी सरपंच (उपसरपंच) यांचेवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. हसन मुश्रीफ (०३-१२-२०२०) : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) उप मुख्य कार्यकारी अधिकारी (ग्रा.पं) जिल्हा परिषद, जळगाव यांनी समक्ष चौकशी केली असता ग्रामपंचायत स्तरावर सरपंच व ग्रामसेवक यांनी १५ वा वित्त आयोगात आर्थिक अनियमितता केली असल्याचे निदर्शनास आले. उर्वरित योजनांची चौकशी गट विकास अधिकारी, पंचायत समिती बोदवड यांच्या स्तरावर सुरु आहे. त्यानुषंगाने ग.वि.अ., पं.स. बोदवड यांनी ग्रामपंचायत स्तरावर दप्तर उपलब्ध नसल्याचे कळविले आहे.

(३) गट विकास अधिकारी, पंचायत समिती बोदवड यांना संबंधित ग्रामसेवक व सरपंच यांच्याकडून ग्रामपंचायतीचे दप्तर उपलब्ध करून घेणे कामी ग्रामसेवक व सरपंच यांच्या विरुद्ध महाराष्ट्र ग्रामपंचायत अधिनियम १९५८ मधील १७९ नुसार कार्यवाही प्रस्तावित करणेबाबत सूचना दिलेल्या आहेत.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

गेवराई (जि.बीड) तालुक्यातील मुख्यमंत्री ग्रामसडक योजनेतर्गत मंजूर असलेल्या सर्व रस्त्यांची कामे अपूर्ण असल्याबाबत

(४७) १७६९३ (२५-११-२०२०). श्री.लक्ष्मण पवार (गेवराई) : सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) गेवराई (जि.बीड) मतदार श्रेत्रातील मुख्यमंत्री ग्रामसडक योजनेतर्गत मंजूर असलेल्या सर्व रस्त्यांच्या कामाचे कार्यारंभ आदेश संबंधित रस्त्याचे काम करणा-या कन्स्ट्रक्शन कंपनीला सन २०१८-२०१९ मध्ये दिले असून माहे जुलै, २०२० पर्यंत सर्व रस्त्यांची कामे नियमानुसार पूर्ण होणे अपेक्षित असताना आजपर्यंत सदर रस्त्याची कामे अपूर्ण असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, स्थानिक लोकप्रतिनिधींनी संबंधित विभागाकडे तक्रार करुनही संबंधित विभागाचे अधिकारी कन्स्ट्रक्शन कंपनीला दंड आकारला असल्याचे सांगून सदर कन्स्ट्रक्शन कंपनीला पाठिशी घालत असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, या प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय व त्यानुसार सदर रस्त्यांचे काम पूर्ण न करणाऱ्या कन्स्ट्रक्शन कंपनीवर व त्यांना पाठिशी घालणाऱ्या संबंधित अधिकाऱ्यांवर शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. हसन मुश्रीफ (०२-१२-२०२०) : (१) व (२) हे अंशतः खरे आहे.

सन २०१८-१९ मध्ये बीड जिल्हयातील गेवराई तालुक्यामधील एकुण २५ कामे मंजूर करण्यात आली आहेत. त्यापैकी ५ कामे पूर्ण झाली असून २० कामे प्रगतीपथावर आहेत. सदर कामे जून / जुलै २०२० पर्यंत पूर्ण होणे अपेक्षित होते. परंतु मार्च २०२० मधिल कोविड-१९ च्या प्रादुर्भावामुळे सदर कामे जून २०२० पर्यंत बंद होती. तसेच निधी अभावी काही कामांची गती मंदावलेली आहे.

काम पूर्ण होण्यास झालेल्या विलंबाबाबत Liquidated damages आकारण्यात येत आहे.

(३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

मौजे धनेगाव (जि.बीड) येथील मांजरा प्रकल्पाची दुरुस्ती करणेबाबत

(४८) १७८३१ (१४-११-२०२०). श्रीमती नमिता मुंदडा (केज) : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) केज मतदार श्रेत्रातील मौजे धनेगाव (जि.बीड) येथील मांजरा धरण १०० टक्के भरले असून या धरणाचे दोन्ही कालवे व ट्रान्सफार्मर नादुरुस्त असल्याने शेतक-यांच्या शेतीचे नुकसान होत आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, मांजरा धरणाच्या उजव्या व डाव्या कालव्याची दुरुस्ती तात्काळ करण्याबाबतची मागणी स्थानिक लोकप्रतिनिधींनी अधिक्षक अभियंता, लघुपाटबंधारे, लातूर यांना निवेदनाद्वारे केली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, निवेदनाच्या अनुषंगाने शासनाने चौकशी केली आहे काय व त्यानुसार सदर धरणाच्या कालव्याची व ट्रान्सफार्मरची तातडीने दुरुस्त करण्यासह शेतक-यांच्या शेतीचे नुकसान होऊ नये याकारिता उपाययोजना करणेबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. जयंत पाटील (२७-११-२०२०) : (१) हे खरे नाही.

(२) होय हे खरे आहे.

स्थानिक लोकप्रतिनिधी यांनी दि.११/१०/२०२० रोजीच्या पत्रान्वये मांजरा प्रकल्पाच्या डाव्या, उजव्या कालव्याची व वितरीकेच्या गेटची दुरुस्ती करणेची मागणी केली आहे.

(३) रब्बी हंगाम सन २०२०-२१ मध्ये मांजरा धरणाच्या डाव्या व उजव्या कालव्याद्वारे शेतकऱ्यांना सिंचनासाठी पाणी देण्याचे नियोजन करण्यात आले असून त्यानुषंगाने कालव्याची नियमित देखभाल दुरुस्तीची व यांत्रिकी विभागाच्या यंत्रसामग्रीद्वारे कालवा दुरुस्तीची कामे करण्याचे नियोजन आहे.

तसेच मांजरा प्रकल्पाच्या जलाशयातून मंजूर उपसा सिंचन योजनांच्या अनुषंगाने यापूर्वी बंद केलेली विद्युत जोडणी पुनर्स्थापित करणेस्तव महाराष्ट्र राज्य वीज वितरण कंपनी, उस्मानाबाद व अंबाजोगाई, जि.बीड यांना जलसंपदा विभागाच्या क्षेत्रीय अधिकाऱ्यांनी कळविले आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

पुणे शहरालगत असलेल्या टेमघर धरणाच्या दुरुस्तीच्या कामाबाबत

(४९) १७८४९ (२५-११-२०२०). श्रीमती माधुरी मिसाळ (पर्वती), श्री.सुनिल कांबळे (पुणे कॅन्टोन्मेंट) : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) पुणे शहरालगत असलेल्या टेमघर धरणामधून गळती होऊ लागल्याने सन २०१७ पासून दुरुस्तीचे काम सुरु असून गेल्या तीन वर्षांत या कामासाठी आतापर्यंत ३७ कोटी रुपये खर्च झाला असल्याचे माहे सप्टेंबर, २०२० मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे,हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, दिनांक १ जून, २०२० रोजी पासून टेमघर धरण क्षेत्रात सर्वाधिक २४८९ मिलीमीटर एवढा पाऊस पडला असतानाही धरण भरले नसल्याने या धरणाची गळती रोखण्यास जलसंपदा विभागास अपयश आले आहे,हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, टेमघर धरणाच्या दुरुस्तीच्या कामाची शासनाने चौकशी केली आहे काय व चौकशीचे निष्कर्ष काय आहेत,

(४) असल्यास, त्यानुसार या कामात गैरप्रकार करणाऱ्या संबंधित अधिकाऱ्यांवर शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. जयंत पाटील (०१-१२-२०२०) : (१) अंशतः खरे आहे.

या कामासाठी सप्टेंबर, २०२० अखेर रु.९१.६६ कोटी इतका खर्च झाला आहे.

(२) हे खरे नाही.

प्रकल्प अहवालानुसार ७५% विश्वासार्ह येवा १०५.०१ द.ल.घ.मी. असून साधारणतः ३००० ते ३२०० मि.मी. पेक्षा जास्त पाऊस पडल्यास विश्वासार्ह येवा धरणस्थळी येतो. यावर्षी टेमघर धरण २९ ऑक्टोबर रोजी पूर्णपणे भरले त्यावेळी एकूण पाऊस ३०८९ मि.मी. इतका झाला होता. सन २०१६ मध्ये धरण १००% भरले असताना गळती २५८७ लि./ से. एवढी होती. सध्या धरण १००% भरले असताना गळती १७३.१ लि./ से. एवढी आहे म्हणजेच गळती ९३% कमी झाली आहे असे निदर्शनास येत आहे.

(३) सद्यःस्थितीत गळतीचे प्रमाण ९३% ने कमी झाल्याने अद्याप अशी बाब उद्भवलेली नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

मौजे कान्हे (ता. मावळ, जि पुणे) येथील ग्रामीण रुग्णालयाचे श्रेणीवर्धन करण्याबाबत

(५०) १८०३२ (१५-११-२०२०). श्री.मुनिल शेळके (मावळ) : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य व कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मौजे कान्हे (ता.मावळ, जि पुणे) येथील ३० खाटांच्या ग्रामीण रुग्णालयाचे श्रेणीवर्धन करून शंभर खाटांचे उपजिल्हा रुग्णालय होण्याबाबतची मागणी येथील स्थानिक लोकप्रतिनिधींनी केली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, यासंदर्भातील प्रस्ताव शासनाकडे अंतिम मंजूरीसाठी प्रलंबित आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, मौजे कान्हे येथील ग्रामीण रुग्णालयाचे श्रेणीवर्धन करण्याच्या प्रस्तावास मंजूरी देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबची करणे काय आहेत ?

श्री. राजेश टोपे (०३-१२-२०२०) : (१) हे खरे आहे.

(२) (३) व (४) वित्त विभागाच्या दिनांक ४ मे, २०२० च्या शासन निर्णयानुसार भांडवली / बांधकाम खर्चावरील निर्बंध विचारात घेता, मौजे कान्हे येथील ग्रामीण रुग्णालयाचे श्रेणीवर्धन करण्याच्या प्रस्तावास तूर्तास अंतिम मंजूरी मिळालेली नाही.

विधान भवन :

मुंबई.

राजेन्द्र भागवत

सचिव,

महाराष्ट्र विधानसभा.

मुद्रणपूर्व सर्व प्रक्रिया महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालयाच्या संगणक यंत्रणेवर

मुद्रण: शासकीय मध्यवर्ती मुद्रणालय, मुंबई.